

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

“Asså, Han är mer sexuell typ...”
– En kvalitativ studie om ungdomars syn på killar och tjejers sexualitet

Socionomprogrammet
C-uppsats, HT 2011
Cecilia Yavari & Emelie Enered
Handledare: Tore Brännberg

Abstract

Titel:	”Asså, Han är mer sexuell typ...” - En kvalitativ studie om synen på killar och tjejers sexualitet.
Författare:	Cecilia Yavari och Emelie Enered
Nyckelord:	Ungdomar, genus, sexualitet, ”sex mot sin vilja”.

I vår studie vill vi genom två fokusgruppsintervjuer av både unga killar och tjejer exemplifiera hur den sexuella relationen kan se ut bland dagens ungdomar. För att ta reda på detta använder vi oss utav temat att ha sex mot sin vilja. Utifrån frågor som rör detta ämnet kommer vi i studien fram till att man betraktar killen som den sexuella parten i relationen, medan tjejen betraktas som betydligt mindre sexuell. Informanterna uttrycker att killars sexualitet kan ha svårigheter på det sättet att man som kille förväntas vara sexuell, lever man inte upp till de förväntningarna finns risken att man betraktas som omanlig. Hos tjejer är det tvärtom, är du som tjej för sexuellt frigjord riskerar du att bli betraktad som hora. I slutsatsen av våra resultat kommer vi fram till att det idag finns en stor ambivalens kring hur man både som tjej och kille ska bejaka sin sexualitet. Dessa resultat analyserar vi utifrån bland annat ett genusperspektiv.

Innehållsförteckning

1. Förord	1
2. Inledning	2
2.1 Bakgrund	2
2.2 Ordförklaring	3
2.3 Syfte	4
2.4 Frågeställningar	4
3. Tidigare Forskning	5
3.1 UngKAB09	5
3.2 Dilemmas of desire	6
3.3 I en klass för sig	7
3.4 Spelets regler	8
4. Teoretiska begrepp	9
4.1 Freud - Om en särskild sorts objektval hos mannen	9
4.2 Kärleksideologin	10
4.3 Genus	11
4.3.1 Genussystem	11
4.3.2 Genuskontrakt	12
5. Metod	13
5.1 Förförståelse	13
5.2 Avgränsningar	13
5.3 Litteratursökning	14
5.4 Val av metod	14
5.5 Fokusgrupper	15
5.6 Urval	15
5.7 Genomförande	16
5.8 Analysförfarande	17
5.9 Etiska övervägande	18
5.10 Reliabilitet, Validitet och Exemplifiering	19
6. Resultat och analys	20
6.1 Inledning	20
6.2 Sexuell vs Asexuell	21
6.3 Madonna – Hora	26
6.4 Sexuell dominans	31
6.5 Slutkommentarer från informanterna	38
7. Slutdiskussion	39
7.1 Förslag till vidare forskning	41
8. Referenslista	42
9. Bilaga	43
9.1 Intervjuguide	43

1. Förord

Vi vill passa på att tacka de tjejer och killar som ställt upp med sina tankar och funderingar i vår studie! Ni är guld värda!

Vi vill även tacka vår handledare Tore Brännberg som varit ett otroligt stöd under den här tiden och som ställt upp med sin tid dygnet runt, stort tack!

Ytterligare tack till alla övriga som ställt upp för oss under den här perioden!

Tack!

Emelie och Cecilia
Göteborg, 27 november 2011

2. Inledning

2.1 Bakgrund

59 % av tjejerna har sex mot sin vilja!

Då vi av en slump kom att läsa en undersökning av Vecko-Revyn som presenterats på Expressens hemsida väcktes vårt intresse för ämnet sex mot sin vilja. Undersökningen gjordes för att kartlägga unga kvinnors sexvanor, av 1326 tjejer i åldern 18-25 svarade 59 % av dem att de någon gång har haft sex mot sin vilja. Det visar sig också att 19 % av deltagarna uppgett att de haft sex mot sin vilja för att inte göra sin partner besviken. Expressen har i samband med sin presentation av Vecko-Revyns undersökning även en egen pågående online undersökning som man kan besvara på deras hemsida, den startade 8 mars 2010 och den 14 november 2011 hade sammanlagt 1275 personer svarat på den, varav 562 var tjejer och 713 stycken killar. Här har resultatet blivit ännu högre, 81 % av tjejerna som svarat har någon eller många gånger haft sex mot sin vilja, motsvarande siffra för killarna är 65 % (Expressen, 2010).

Dessa resultat ihop med vårt tidigare intresse för sexualitet fick oss att reagera och börja fundera kring ämnet. Vi diskuterade och funderade kring varför det ser ut såhär, varför så många har sex mot sin vilja och vad det kan bero på att tjejer i så pass mycket högre utsträckning än killar har sex mot sin vilja.

Detta ledde även våra tankar vidare till jämställdhetsfrågan i samhället där Sverige är ansett vara världens fjärde mest jämställda land. Detta är vad World Economic Forum säger i sin rapport *Global Gender Gap Report 2010*. Men vad innebär detta egentligen, mer än att vi är mindre jämställda än Island, Norge och Finland...

Rapporten utger sig för att mäta hur jämställda könen är inom fyra utvalda områden: Ekonomisk delaktighet och möjlighet, utbildningsnivå, politisk delaktighet samt hälsa och överlevnad (resultat av medellivslängd och könsfördelning i landet) (World Economic Forum, 2010). Detta är teman vi kan se även i regeringens jämställdhetsarbete så visst, vi håller med, vi är nog ett av världens mest jämställda länder. Vi blev däremot fundersamma, nu efter att vi sett bland annat Expressens undersökningsresultat, om det inte är fler områden som vi borde uppmärksamma?

Trots ett omfattande jämställdhetsarbete från regeringssidan anser vi att fokus ofta ligger på arbetsrelaterade situationer. Sexualitet har, enligt oss, i princip glömts bort helt. Visst, regeringen har mål på sig att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och att kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet (Regeringskansliet, 2011), men detta anser vi endast vara en aspekt av jämställdhet i sexualiteten. När har diskussioner lyfts kring jämställdhet i en tjej och killes förutsättningar till en sexuell utveckling och till hur den icke våldsamma relationen ser ut? Här menar vi att vi kan sträcka oss så långt att detta är något vi, den svenska befolkningen, inte reflekterar över alltför ofta. Vi tror att beteenden i sexuella situationer ofta sitter i ryggmärken och att tanken inte ens har slagit oss att vi har olika förutsättningar även här. Vi är helt enkelt inte medvetna

om det, då vi inte pratar om det. Vi vill lyfta upp detta till ytan och ge er exempel på hur det kan se ut.

Förutom sexualiteten och jämställdheten har vi som författare ett gemensamt intresseområde och detta är ungdomar. Vi tycker att detta är en spännande tid då det är här vi ser den komplicerade utvecklingen från att vara barn till att bli vuxen. Detta är en viktig fas i livet där vi lätt påverkas av bland annat samhället och personer runt omkring oss. För att förena våra intresseområden insåg vi att vi ville skriva om unga tjejer och killars förutsättningar i sin sexuella utveckling utifrån temat sex mot sin vilja.

2.2 Ordförklaring

Sex mot sin vilja – med begreppet sex mot sin vilja syftar vi i uppsatsen på att man går med på att utföra sexuella handlingar trots att man egentligen inte vill/känner för det.

2.3 Syfte

Syftet med vår studie är att utifrån temat sex mot sin vilja och med hjälp av ungdomars egna ord få en bild av hur de idag ser på killar och tjejers sexualitet. Ett bakomliggande syfte vi har är att med hjälp av vår studie få ungdomar att börja fundera och reflektera kring detta ämne.

2.4 Frågeställningar

- Hur beskriver våra informanter tjejer och killars sexualitet?
- Vad för svårigheter kring att säga nej till sex kan enligt våra informanter idag finnas?
- Vilka orsaker kan vi skönja till varför det idag ser ut som det gör?

3. Tidigare forskning

I detta kapitel redovisar vi den tidigare forskning som vi tyckt varit mest intressant för vår studie. Vi har försökt hitta studier som ligger relativt nära i tiden, för att på så vis kunna relatera dessa till resultaten i vår undersökning. Vi kommer här att ta upp: Tikkanen, Abelson och Forsbergs "UngKAB 09", Tolmans "Dilemmas of desire", Ambjörnssons "I en klass för sig" och slutligen Anderssons "Spelets regler".

3.1 UngKAB09

UngKAB09 av Ronny Tikkanen, Jonna Abelson och Margareta Forsberg

Forskarna i studien består av Ronny Tikkanen som är lärare vid Göteborgs Universitet samt forskare, bland annat kring kön och sexualitet, GESS (Gender and Sexuality in Social Work). Jonna Abelson som arbetar som utredare vid Linköpings Universitet och även hon likt Tikkanen forskar inom nätverket GESS. Margareta Forsberg som arbetar för Statens smittskyddsinstitut, forsknings och utvecklingsarbete vid Enheten för hiv-prevention och sexuell hälsa.

Författarna genomförde en enkätundersökning i slutet av 2009 för att kartlägga ungdomars och unga vuxnas kunskaper, erfarenheter och attityder avseende sexualitet. I studien ingår 15278 unga i åldrarna 15 till 29 år i Sverige, fördelningen mellan könen är jämn. Studiens resultat presenterades 2011.

Ett av resultaten i studien som kom fram var att informanterna dömer kvinnor och män olika hårt när det kommer till antal sexpartners, det framkom att man dömer kvinnor hårdare än män. Respondenterna menade på att kvinnor som haft många sexpartners förtjänar ett dåligt rykte.

Ett annat resultat som framkom i studien var att framförallt kvinnorna gör en stark koppling mellan kärlek och sexuella handlingar. Att sex och kärlek är något som bör hänga ihop. Bland de yngre respondenterna var kopplingen mellan sex och kärlek starkare än bland de äldre.

Tikkanen et al. (2011) har även undersökt hur vanligt det är att man blivit utsatt för sexuella handlingar mot sin vilja och konstaterar utifrån sina resultat att detta är vanligt. Med sexuella handlingar innefattas allt ifrån oönskad beröring till samlag. 46 % av deltagarna i studien har någon gång utsatts för sexuella handlingar mot sin vilja, andelen kvinnor som angav detta var större än männen (60 % av kvinnorna och 30 % av männen).

Ytterligare ett resultat som framkom i studien var deltagarnas syn på porr. Männen i studien visade sig vara betydligt mer positivt inställda till porr än kvinnorna. En stor andel av kvinnorna ansåg porr vara avtändande och äckligt, vilket inte var en vanlig bild bland männen. En tredjedel av männen tittar dagligen på porr medan motsvarande siffra bland kvinnorna var 2 %. 47 % av männen svarade att de tittar på porr en eller två gånger i månaden medan 20 % av kvinnorna svarade detsamma. 4 % av männen har inte sett på porr under de senaste 12 månaderna medan det bland kvinnorna var 35 %.

3.2 Dilemmas of desire

Dilemmas of desire är en studie gjord av Deborah L. Tolman som är en Amerikansk professor och forskare i bland annat genusfrågor och sexualitet. Hennes studie från 2002 är en undersökning kring komplexiteten i att i dagens samhälle växa upp till kvinna. Studien tar plats i två skolor, en skola i storstaden och en i förorten, hon har 31 stycken kvinnliga deltagare med olika bakgrund så som etnicitet, religion och sexuella erfarenheter. Studien fokuserar på tjejer i puberteten på väg in mot vuxendomen och deras och samhällets syn på tjejers sexuella lust.

I studien framkommer det att samhällets förväntningar på tjejers och killars sexualitet är väldigt olika. Killen förväntas under sin väg mot att bli vuxen utvecklas till att bli en sexuell varelse. Han ska i senpuberteten vara besatt av sin sexualitet och agera utifrån denna lust. Om en kille avviker från detta beteende, alltså om han inte visar något sexuellt intresse för tjejer, finns det enligt Tolman (2002) stor risk att hans manlighet och sexuella läggning ifrågasätts. Förväntningar på att en tjej i denna ålder ska utveckla en dragning till sexualitet är däremot enligt Tolman (2002) helt oexisterande. Hon har istället förväntningarna på sig att längta efter kärlek, förhållande och romantik. En tjejs sexualitet har enligt Tolman (2002) på så sätt avsexualiserats och bytts ut mot en lust som kopplas till förhållande och känslomässig samhörighet.

Hon beskriver att till och med tanken på att tjejer skulle vara intresserade av sex för egen njutning än idag möts med motstånd och obekvämlighet av samhället. Trots en stor mängd råd/bilder kring sexualitet och relationer får tjejer enligt Tolman (2002) inte många positiva signaler om deras sexualitet. De blir istället "proppade" med förvirrande och motsägande riktlinjer för hur de ska agera i sin sexuella utveckling. Exempelvis media förmedlar en syn på att tjejer ska vara sexiga för killar men inte ha något egen sexuell åtrå. Att tjejers sexualitet hör till killarna och att det idag för en tjej är förvirrande hur man ska bete sig visar sig tydligt i två av Tolmans (2002, s.7) beskrivningar: "don't be prude but don't be a slut" och "have (or fake) orgasms to ensure that your boyfriend is not made to feel inadequate, if you want to keep him".

Dessa tankar kring en kvinnas sexualitet anser Tolman (2002) leder till att det lätt glöms att sexualiteten faktiskt är något tjejer utvecklar trots det negativa i det. Detta i sin tur leder till en avsaknad av någon/något som kan leda dem i sin sexuella utveckling, vilket gör det svårt att utveckla en mogen syn på sig själva som en sexuell person.

I sina intervjuer märkte Tolman (2002) av detta då exempelvis mer än hälften av tjejerna sa sig aldrig tidigare ha pratat om sin sexuella lust och njutning med någon annan. Tolman (2002) beskriver också att tjejer ofta försöker dölja sin sexuella lust genom att bland annat förklara varför man hade sex med orden "*it just happened*".

Trots detta visar tjejerna i Tolmans (2002) studie på att de har en egen sexuell lust, men de nämner också att om en tjej agerar utifrån sin lust riskerar hon att få ett dåligt rykte. Trots att en del uttryckte att de inte var rädda för denna följd för egen del märkte Tolman (2002) att det hos dem alla fanns en svårighet att skaka av sig skuggan av detta ständiga hot som kan drabba en lustfylld tjej. Detta påverkar

enligt Tolman (2002) tjejers väg till att bli bekväma med och acceptera sin lust och sin sexuella identitet.

3.3 I en klass för sig

I en klass för sig är en studie gjord av Fanny Ambjörnsson som med denna doktorsavhandling disputerade till socialantropolog, hon är sedan 2001 forskare och lärare på Centrum för genusstudier.

Denna avhandling handlar om genusskapande bland två grupper av tjejer i övre tonåren. Studien pågick under ett års tid på en gymnasieskola i en förort till Stockholm. De två grupperna bestod av tjejer som gick andra året på gymnasiet på antingen Barn- och Fritidsprogrammet eller Samhällsvetenskapsprogrammet. Studien är en deltagande observation där Ambjörnsson (2003) dagligen deltog i skolan och ibland även på fritiden, hon gjorde här både observationer, intervjuer och inspelningar av mer naturligt förekommande samtal.

I sin studie kommer Ambjörnsson (2003) fram till att konstruktionen av kön är direkt kopplat till konstruktionen av heterosexualitet. För att ses som en normal tjej ska man enligt Ambjörnssons (2003) studie ha specifika relationer, man ska ha homosociala vänskapskontakter med andra tjejer och heterosexuella relationer med killar. Det centrala i konstruktionen av "tjejighet" är att ha pojkvän eller att prata om killar på ett visst sätt. En tjej ska kunna attrahera en kille med rätt utseende, etnicitet, klass och sexualitet för att uppnå status som framgångsrik och normal. Tjejerna pratar dock om att det inte är lätt att vara tillräckligt attraktiv för att få en pojkvän. De tar här upp kravet på en lagom sexualitet, att man ska vara sexig, men inte för sexig. Ambjörnsson (2003) beskriver att tjejerna tar upp två extremer av sexualiteten, horan och den oattraktiva, icke feminina kvinnan och att tjejerna ständigt måste förhålla sig till balansgången mellan dessa. Hon tar upp svårigheten i att för tjejerna veta: "när man ska »hålla på sig« och när man bör vara tillgänglig sexuellt" (Ambjörnsson, 2003, s. 189). De tar också upp att det är stor skillnad mellan tjejer och killar i detta avseende. En tjej förklarar att om en tjej ligger med flera killar betraktas hon som en hora, om en kille gör detsamma kallas han möjligtvis "bock" eller "player", vilket enligt denna tjej definitivt inte är lika laddat som hora.

Den kvinnliga kroppen är ytterligare ett tema som tjejerna i Ambjörnssons (2003) studie tar upp. I deras diskussion kring hur tjejer ser på sin kropp framgår det att nästan alla är missnöjda med sin kropp. De talar också om att detta är något alla tjejer känner igen och står inför, enligt Ambjörnsson (2003) definierar tjejerna kvinnlighet med att vara missnöjd med sin kropp.

Både i vanliga diskussioner och under intervjuerna beskrivs ett klart samband mellan denna negativa kroppsuppfattning och hur samhället/ media ställer krav på hur tjejer ska vara. En tjej i studien uttrycker detta på ett tydligt sätt: "Jamen, allt det där, du vet. Alla ideal i tjejtidningarna. Att man ska vara perfekt sminkad och trådsam och sånt. Står det mellan en snygg och en ful tjej som söker jobb spelar nog utseendet in. Så är det mer för tjejer än för killar. Helt klart." (Ambjörnsson, 2003 s.174)

3.4 Spelets regler

Spelets regler är en avhandling om raggning och flirt på krogen som bygger på intervjuer och fältstudier av pubar och nattklubbar. Boken visar på de förväntningar som finns på män och kvinnor samt strategier för sexuella inviter och avvisande i krogmiljön. Andersson (2008) menar på att vår kulturs sexualnormer och könsideal speglas på krogen.

Andersson (2008) hävdar att raggning på krogen är något som anses vara manligt, det hör till att mannen raggar medan kvinnan lite avvaktande enbart flirtar. Raggningen är förknippad med kroppsliga drifter och därför något som kopplas till männen, medan flirtandet har anknytning till kärlek och romantik. Något Andersson (2008) tar upp är att ett nej från en kvinna ofta ses som ett kanske eller ett ja av mannen. Detta förklarar han med att det anses tillhöra spelet att kvinnor skall spela svårflirtade och att därför män på så sätt inte tar kvinnans nej på allvar utan fortsätter "tjata". Detta för att det finns en föreställning om att kvinnan vill innerst inne.

4. Teoretiska begrepp

I detta kapitel beskriver vi de teoretiska begrepp vi valt att belysa vår studie med. Vi kommer här att ta upp: En kort historisk bakgrund kring Viktorianismen, Freuds beskrivning om de manliga kärleksobjekten, Helmius begrepp kärleksideologin samt Genus och Hirdmans två begrepp genusystem och genuskontrakt.

Dessa har vi valt då vi tyckt att de varit de mest relevanta för vår studie, då dem på ett bra sätt hjälpt oss att få klarhet i våra resultat.

4.1 Freud - Om en särskild sorts objektval hos mannen

Sigmund Freud (1856-1939) var verksam under en tidsperiod som idag kallas Viktorianismen. Då han haft sin utgångspunkt i denna tidsanda, vill vi först och främst redogöra för hur Viktorianismen idag förklaras.

Viktorianismen

Historia2.se (2009) beskriver att Viktorianismen skapades som en motreaktion mot de tidigare revolutionerna som kämpat för att minska skillnaderna mellan män och kvinnor. Det kallas Viktorianismen efter den brittiska drottningen Victoria I (reg. 1837-1901).

Under Viktorianismen började samhället framhäva alla problem och faror som fanns i samband med sexualitet. Ett sätt att göra detta på var genom att behandla män och kvinnor väldigt olika, könen sågs som i princip oförenliga. Den kvinnliga sexualiteten tystades ned medan den manliga sexualiteten framhölls och framställdes som aggressiv och farlig.

Detta tankesätt fick vetenskapligt stöd år 1829 då man upptäckte det mänskliga ägget, utifrån denna upptäckt skapades den så kallade *tvåkönstanken*. Enligt denna tanke ansågs män och kvinnor vara totalt olika varandra och de tillskrev olika egenskaper till kvinnan samt mannen som kunde liknas vid respektive könsceller. Mannen (spermie) tillskrevs egenskaperna: "förnuftsvarelse, kraftfull, rationell, aktiv och sexuell". Kvinnan (ägg) fick egenskaperna: "känslöshet, svag, irrationell, passiv och asexuell". Alltså är mannen och kvinnan varandras absoluta motsatser enligt tvåkönstanken. Den kvinnliga sexualiteten ansågs endast vara till för reproduktion.

En av orsakerna till att det viktorianska synsättet etablerades var på grund av att den oreglerade sexualiteten gjorde att det föddes många utomäktenskapliga barn. Vilket i sin tur medförde att arvsrätten hotades, då främst för överklassen. Viktorianismen blev då ett sätt att försöka reglera uppkomsten av utomäktenskapliga graviditeter. Detta synsätt kom att gynna kyrkan, då de kunde hävda sig vara moralens väktare emot farorna som kom med den ohämmade sexualiteten. Då arbetarklassen valde att inte ta till sig detta synsätt i samma utsträckning som överklassen kom de att betraktas som "icke respektabla" (Historia2, 2009).

1910 skrev Freud artikeln *Om en särskild sorts objektval hos mannen*.

Följande skildringar kring mannens objektval beskriver Freud (2002) sig ha inhämtat från sina intryck av neurotikers kärleksliv under deras psykoanalytiska behandlingar, han förklarar dock också att han iakttagit och upplevt liknande beteenden även hos andra, helt friska människor.

Enligt Freud (2002) grundar sig mannens objektval på en del "kärlevsvillkor". Vi kommer här att beskriva två utav dessa fyra villkor, då det endast är dessa två vi anser vara relevanta för vår studie.

Det första villkoret som vi tar upp innebär att den kyska eller oskyldiga kvinna aldrig kan uppnå den uppmuntran som krävs för att hon ska bli ett kärleksobjekt för denna typ av män. Den kvinna som däremot har ett sexuellt illa rykte och någon vars trohet man kan betvivla hänför sig enligt vår tolkning denna typ av män sig sexuellt åt. Freud (2002, s.186) skriver att "Man kan med en lite grövre term kalla detta villkor för *kärlek till en sköka*".

Det andra villkoret innebär att i det normala kärlekslivet så bestäms kvinnans värde utifrån hennes sexuella integritet, ju närmre hon kommer skökans drag desto lägre blir hennes värde. Såsom vi uppfattar Freud (2002) menar han att dessa kvinnor är de enda som denna typ av män kan älska. Freud (2002, s.187) beskriver att dessa män skildrar dessa kvinnor som "*kärleksobjekt av högsta värde*".

Vi tolkar detta som att vissa män har svårt att få utlopp för sina sexuella begär och vilja till kärlek i ett och samma objekt (kvinna). Han delar istället upp kvinnor i två positioner: älskad eller älskarinna – Madonnan eller Hora.

Såväl Freud som Viktorianismen har även präglat de författare vars begrepp vi nedan kommer att presentera.

4.2 Kärleksideologin

Vi har här valt att använda oss utav Gisela Helmius, som är docent i sociologi vid Uppsala Universitet, förklaring av kärleksideologin från hennes bok *Manus för mognad: om kärlek, sexualitet och socialisation i ungdomsåren*.

Helmius (2000) förklarar att enligt kärleksideologin är kärlek och samlag sammankopplade, kärlek legitimerar samlag och samlag är ett uttryck för kärlek. Enligt ideologin fostras unga att hitta ett sätt att sammanfläta normen inom ideologin med verkligheten. Helmius (2000) fortsätter att förklara att man kan säga att kärleksideologin "tämjer" sexualiteten och gör den hanterbar för samhället genom att göra den god då den går att knyta till förälskelse och kärlek. Alltså är sex utan några känsloband något som inte tillåts inom ideologin. Sex utan emotionella band är enligt ideologin något som går utanför normen och på så sätt hotar samhällets ordning, då förutsägbarhetens stabilitet minskar.

Helmius (2000) menar på att det utifrån ett kärleksideologiskt perspektiv finns en uppfattning och en acceptans från samhället att en person är mogen när han/hon väljer att ha sex för att personen är kär. Något annat än detta anses inte, enligt ideologin, vara accepterat.

4.3 Genus

Ordet genus är den svenska översättningen av engelskans gender, det kulturellt gjorda könet (Hirdman, 2007). Begreppet genus infördes just för att beteckna detta socialt och historiskt skapade kön, då ordet kön i svenskan istället uppfattas beteckna det biologiska könet (Gemzöe, 2002). Tidigare hade dock svenskan ordet könsroll som beteckning för det gjorda könet, en orsak till att detta ändrades till genus var att könsroll framstod som något man skulle kunna göra sig fri ifrån, en roll som man lätt kan kliva ur. Med ordet genus sätter vi nu enligt Hirdman (2007, s.212) istället ”namn på den alltmer komplicerade kunskap vi har om »manligt« och »kvinnligt«, vår allt större förståelse av hur manligt och kvinnligt »görs«.”

I boken *Gösta o genusordningen* tar Hirdman (2007) upp att hon i texter, trots över 20 års spann mellan dem, ser ett och samma tema: Mannen och vilken betydelse det har för både män och kvinnor när han ordnar världen efter sitt tycke. I en både ironisk men samtidigt allvarlig ton menar Hirdman (2007) att mannen har en enorm betydelse och att allting kretsar kring honom och vad han anser vara intressant. Hon beskriver att världen är formad efter mannen vilket vi kan se i språket, kulturen, ekonomin, politiken och vetenskapen, och att det på så sätt är svårt att kliva utanför mannens värld. I och med detta ställer hon sig frågande till att världen inte är kvinnans, hon beskriver detta med: ”Där vi fått tillträde där har vi tvingats lära oss att den som sig i leken ger, den får leken tåla.” (Hirdman, 2007, s.201) Hirdman (2007) förklarar denna genusordning och vårt konstruerande av manligt och kvinnligt i två begrepp: Genussystem och genuskontrakt.

4.3.1 Genussystem

Genussystemet är en ordningsstruktur av kön, precis som vi beskrivit ovan har denna ordning influerat den sociala, ekonomiska och politiska ordningen i samhället. Systemet grundar sig på två huvudtankar:

- Dikotomin, isärhållandets princip där manligt och kvinnligt bör hållas åtskilda.
- Hierarkin, att mannen är normen och därmed utgör riktlinjen för det normala och allmängiltiga.

Hirdman (2007) menar på att det är ur isärhållningen som den manliga normen legitimeras, alltså att den manliga normen utvecklas genom att vi håller isär vad som är manligt och kvinnligt.

Vi kan se denna isärhållning i vår arbetsdelning mellan könen och i våra föreställningar om vad som är kvinnligt respektive manligt. Dessa tankemönster är något barn föds in i, alltså föds varken män eller kvinnor till detta, utan det är något som vi skapar. Ordningen lärs in via tre olika nivåer:

Kulturell överlagring = de föreställningar vi har ärvt från tidigare generationer exempelvis de aristoteliska genusfigurerna.

Social integration = exempelvis hur arbetsdelning ser ut mellan könen, vad som anses som ”kvinnogöra” och ”mansgöra”.

Socialisering = den direkta inläringen. Omgivningens uttryck om hur man ska bete sig, exempelvis ”inte ska du gråta som är pojke.” (Hirdman, 2007, s.216)

Hirdman (2007) påpekar att det självklart inte bara är männen som är skapare till systemet, utan att även kvinnor är medskapande och integrerade i systemet, trots att deras sociala status är lägre än männens. Hirdmans (2007) förklaring till att kvinnor funnit sig i detta ansåg vi var svår att tolka, men vi ser det som att makten i de tre inlärningsnivåerna ovan är så stor att den starkt påverkar oss på det individuella planet och får oss därmed att ta det som något självklart, att det är så här det ska vara. Vi ser det också som att genussystem är en hjälpande hand i vårt behov av att kategorisera och organisera den värld vi lever i, möjligtvis är vi rädda för en värld i kaos om vi helt suddar ut dessa riktlinjer.

4.3.2 Genuskontrakt

Enligt Hirdman (2007) har det genom alla tider och i alla samhällen funnits ett slags ”kontrakt” mellan könen som förklarar de relationsmönster som finns mellan män och kvinnor. Dessa kontrakt menar hon finns ”osynliga” mellan mannen och kvinnan och går precis som genussystemet i arv från generation till generation. Hirdman (2007) beskriver att det är mannen som introducerar sonen och kvinnan som introducerar dottern till genuskontraktets innehåll. Ett genuskontrakt är dock ingen förhandling mellan två jämställda parter, utan oftast är det tillverkat av den part som är normen i ett samhälle, vilket i vårt samhälle är mannen.

Ett genuskontrakt tar på olika nivåer upp tydliga föreställningar om hur män och kvinnor ska vara mot varandra:

I arbetslivet – vilka redskap som hör till vem

I kärleken – vem som ska förföra vem

I språket – hur de ska prata, vilka ord de får använda

I gestalten/ den yttre formen – vilka kläder som är de tillåtna, hur långt håret ska vara etc.

I genuskontraktet finns det regler för vilka rättigheter, skyldigheter och ansvar de båda könen har och visar därmed på vilka skilda positioner och förutsättningar män och kvinnor har i samhället. Enligt Hirdman (2007) kan genuskontraktet vara ett redskap för att exempelvis förstå vilka gränser det finns för en kvinnas möjligheter. Hirdman (2007) beskriver också att det i kontraktets gråzoner kan finnas risk till en konflikt mellan könen. Vår tolkning av gråzoner är här de mellanrum som finns mellan vad som anses vara manligt respektive kvinnligt. Konflikterna består enligt Hirdman (2007) i försök att se hur långt en tjej eller kille kan sträcka kontraktets innehåll till sin egen fördel. Hon beskriver att detta är en ständig ”dans” som pågår mellan de båda könen.

Liksom Hirdman (2007) talar även Connell (2003) om de olika könsrollerna i sin bok ”Om genus”. Där förklarar han att män och kvinnor fostras till att besitta olika egenskaper vilket identifierar dem som man eller kvinna. Kvinnor fostras att vara medgörliga, passiva, lära sig att vårda sitt utseende, vara snälla och artiga, göra sig attraktiva för mannen samt att göra som man blir tillsagd. Männen fostras däremot enligt Connell (2003) att bli starka, tuffa, mer krävande än kvinnor, aggressiva, sexuella och jaga kvinnor.

Connell (2003) beskriver även det dilemma tjejer lätt kan hamna i, att om en tjej inte gör som killen säger kan hon bli betraktad som en ”torris” och gör hon som han säger finns det en risk att hon blir betraktad som ”hora”.

5. Metod

I detta kapitel beskriver vi vilken förförståelse vi ansåg oss ha, vi motiverar och beskriver de metodval vi gjorde, vi beskriver även hur vi i våra intervjuer, litteratursökningar och i vår analys gick tillväga. Slutligen tar vi också upp vilka etiska hänsynstaganden vi förhöll oss till och hur vi reflekterat kring begreppen reliabilitet, validitet och exemplifiering.

5.1 Förförståelse

Vad gäller vår förförståelse som författare till uppsatsen anser vi den vara av stor vikt för er som läsare att få ta del av. Något vi anser vara en viktig del att ta upp är att vi som författare nyss varit i samma skor som tjejerna i vår studie, då vi båda är tjejer som inte för allt för längesen gick på gymnasiet. Detta anser vi vara av stor vikt då vi under uppsatsens gång känt att vi har haft lätt att relatera till speciellt tjejerna i studien. Vilket vi är medvetna om kan ha påverkat oss i vårt tolkningsarbete utav intervjuerna. En annan viktig punkt att ta upp är att vi båda hade en hypotes om hur resultatet skulle bli innan vi utförde intervjuerna, vilken var att det skulle vara väldigt vanligt bland tjejerna att ha sex mot sin vilja. Detta antagande kom både från våra egna föreställningar samt tidigare forskning vi läst. Ytterligare en punkt att ta upp för att få en tydlig bild kring uppsatsen är att vi i vår studie valt att utgå från ett socialkonstruktionistiskt synsätt, att kön inte är biologiskt utan något socialt konstruerat (Burr, 2003). Detta tror vi är en viktig del för er som läsare att vara medvetna om när ni läser studien.

5.2 Avgränsningar

Avgränsningarna har framförallt i vår studie att göra med antalet informanter, vi hade självklart gärna gjort en större och mer omfattande studie med betydligt fler informanter. Dock kände vi att tiden inte räckte till att ha fler än två fokusgrupper. Något vi också var intresserade av i början var att även ha en tredje typ av fokusgrupp, då med både tjejer och killar blandade. Detta för att kunna analysera om det talades annorlunda kring ämnet då tjejer och killar är blandade. Även här fick vi inse våra begränsningar vad gäller tiden vi hade på oss för att genomföra undersökningen. En upptäckt vi gjorde under studiens gång var att det rådde en stark heteronormativ syn bland våra informanter dock valde vi inte att lägga fokus vid detta tema. Ytterligare en punkt som framkom under studiens gång var att informanterna under båda intervjuerna lade störst fokus på att tala om tjejers sexualitet. På grund av detta läggs störst vikt på tjejers sexualitet i uppsatsen. Dock har vi valt att inte analysera varför tjejerna i båda grupperna fått mest fokus. Våra avgränsningar kring heteronormativiteten och tjejfokus beror på både tidsbrist och omfattningen, då vi anser att dessa två teman nästintill skulle kunna vara varsitt tema för en hel uppsats.

5.3 Litteratursökning

Då vi sökte efter tidigare forskning som gjorts inom vårt undersökningsområde letade vi framförallt efter forskning som gjorts under de senaste åren, då vi ansåg det vara av störst relevans för vår studie. Däremot valde vi även att göra en historisk tillbakablick kring vårt ämne där vi sökte information som skapats för betydligt fler år sedan.

De sökord vi använt oss av i vår litteratursökning på svenska är: *ungdomar, unga vuxna, sexualitet, sex mot sin vilja, genus, kön, manligt, kvinnligt, sexualitetens historia*.

De engelska sökorden vi använt oss utav är: *youths, sexuality, male, female, gender*. Begreppen har använts i olika kombinationer med varandra men även var för sig.

De databaser vi använt oss utav är:

Gunda

Gupea

Google

SwePub

ProQuest Social Sciences

KvinnSam

Vi har valt att använda oss utav redan skrivna uppsatser för att få tips och idéer på eventuellt användbar litteratur som vi senare skaffat oss för att avgöra huruvida de passar oss eller ej.

5.4 Val av metod

För att svara på vårt syfte och våra frågeställningar valde vi att använda oss utav en kvalitativ metod med fokusgrupper. Enligt Bryman (2011) kan en kvalitativ metod sägas lägga vikt vid ord istället för vid siffror som det görs vid den kvantitativa metoden. Han menar också att den kvalitativa metoden även lägger tyngd på att förstå den sociala verkligheten utifrån hur deltagarna tolkar den verklighet de lever i och att den har en konstruktionistisk ståndpunkt som innebär att sociala egenskaper uppstår genom ett samspel mellan individer. Utifrån detta tyckte vi att den kvalitativa metoden passade oss bäst då våra frågeställningar fokuserar på att svara på frågorna hur, vad och varför. Vi var i vår studie intresserade av att få djupare och mer detaljerade svar än att få många och övergripande svar som vi skulle ha fått vid exempelvis en kvantitativ enkät. Vi ville veta vad våra informanter tyckte var värt att ta upp i ämnet, få exempel på varför de trodde att unga idag har sex trots att de inte vill och vad de trodde kunde ligga bakom dessa orsaker. Vi var intresserade av vad de sa, deras egna ord. Vi ansåg också att åsikter och tankar oftast och lättast skapas/ uttrycks i grupp, att det till stor del är socialt konstruerat och att en kvalitativ metod därmed var den metod som passade vårt syfte bäst. Ytterligare en anledning till att vi tyckte den kvalitativa metoden passade oss bättre var att vi i våra intervjuer kunde ställa följdfrågor kring exempelvis vad de menade eller hur de tänkte kring det de sa. Detta medförde att vi fick ett större djup i vårt material och mer trygghet i att vi uppfattade informanterna på rätt sätt än om vi skulle ha använt oss utav exempelvis en enkätstudie där vi själva skulle ha fått tolka informanternas svar.

5.5 Fokusgrupper

Då vi som sagt var intresserade av att se hur killar respektive tjejer pratar kring ämnet att ha sex mot sin vilja ansåg vi att den bästa metod för att nå vårt mål var att använda oss utav fokusgrupper. Skillnaden mellan fokusgrupp och gruppintervju kan vara svårdefinierat, men en fokusgrupp har ofta betoning på ett visst tema som man fördjupar sig i inom gruppen. Medan gruppintervju ofta täcker in många olika frågeställningar. Fokusgrupp är en form av gruppintervju där det finns ett flertal deltagare närvarande, frågorna handlar om ett förhållandevis avgränsat område (Bryman, 2011). Användandet av fokusgrupper gjorde det möjligt för oss som intervjuare att få en förståelse för varför våra informanter tyckte och resonerade som de gjorde kring vårt valda ämne. Då man till en början kan svara på ett påstående/fråga på ett visst sätt för att senare, efter att ha hört de andra deltagarnas resonemang, utöka eller förändra sitt ursprungliga svar. Deltagarna i en fokusgrupp argumenterar och diskuterar ofta kring de ställda frågorna/påståenden, vilket gör att de ifrågasätter varandras åsikter och argument. Detta gjorde att vi som forskare fick möjlighet att få en mer ärlig bild av vad våra informanter tyckte då de tvingades reflektera över sina egna tankar. Fokusgrupper är ett bra redskap för att visa deltagarna att det finns många sätt att se och tänka kring ämnet (Bryman, 2011).

5.6 Urval

Då tiden för vår studie var relativt kort, och vi hade som syfte att exemplifiera istället för att generalisera valde vi att fokusera på ett fåtal informanter. Med hänsyn till tiden valde vi även informanter från Göteborgsområdet. Vi beslutade oss för att ha två stycken fokusgrupper, den ena med tjejer och den andra med killar. Detta för att vi ville undersöka skillnaden mellan killar och tjejers sätt att tänka och diskutera kring ämnet sex mot sin vilja men också för att vi misstänkte att det skulle bli mer avslappnat och ärligt om vi hade en killgrupp och en tjejgrupp. I varje grupp valde vi att ha fem stycken informanter i åldern 18-19 år. Anledningen till att vi valde att ha lite mindre grupper var för att ämnet som skulle diskuteras kan ses som känsligt och privat och kan vara svårare att diskutera öppet och ärligt i en större grupp. Bryman (2011) menar även på att deltagarna i en mindre grupp ofta blir mer engagerade och aktiva. Ytterligare en orsak till valet av 5 x 2 informanter var att vi skulle hinna bearbeta och analysera empirin på de veckor vi hade till förfogande. Valet av ålder grundade sig på att i de undersökningar vi hittade kring att ha sex mot sin vilja hade deltagarna varit 15-29 år. Vi ville ha deltagare som ingick i denna åldersgrupp, vi ville också att deltagarna i våra båda fokusgrupper skulle vara i samma ålder för att analysen av materialet från båda grupperna skulle bli så jämförbart som möjligt. Vi beslutade oss för 18-19 åringar då detta var åldern på de deltagare vi fick ihop till vår första fokusgrupp. Ytterligare en anledning till att vi valde ungdomar i övre tonåren är för att de är inne i en sexuell utvecklingsfas då man påverkas av yttre faktorer, och att just detta var det vi ville göra en studie kring.

För att få ihop deltagare tog vi först kontakt med en gymnasieskola i Göteborg. Vi fick lov att komma dit och presenterade oss för ett par klasser i åk 3. Vi valde att kontakta en gymnasieskola då vi ansåg att det där skulle gå lättare och snabbare att få tag på två stycken grupper med villiga personer i samma ålder än om vi skulle ha sökt på annat håll. Tyvärr fick vi endast ihop fyra killar som ville ställa

upp. Då dessa hade mycket i skolan valde vi att ha en ganska kort intervju med dem, på ca 20 minuter. Vi hade vid detta tillfälle även problem med vår inspelning och fick endast med de första 10 minuterna av intervjun. Då endast två utav informanterna var seriöst aktiva under intervjun och med våra inspelningsproblem ansåg vi att vi tyvärr inte fick tillräckligt med material utifrån detta tillfälle. Vi tog dock ändå med oss mycket från detta tillfälle, i form av några bra citat som finns med på vår inspelning, men speciellt erfarenhet, vi fick prova våra frågor och hur vi tillsammans fungerade i en intervjusituation. Enligt Bryman (2011) ska man innan en undersökning genomföra en pilotstudie för att kontrollera att frågorna fungerar och för att säkerställa att sin undersökning blir bra i sin helhet. Vi ser alltså inte vår intervju som bortkastad tid utan som en möjlighet för oss att ha gjort en pilotstudie. Efter detta blev vi tvungna att hitta nya informanter. Skolan som sökpå plats fick vi lägga ner då vi upptäckte att veckan som skulle börja var höstlovsvecka. Den knappa tid vi hade kvar innebar att intervjuerna trots lov var tvungna att bli gjorda, så vi gick istället över till ett snöbollsurval. Ett snöbollsurval innebär att forskaren till en början har kontakt med en eller ett fåtal personer som passar undersökningen och använder sedan dessa för att få kontakt med ytterligare informanter (Bryman, 2011). Vi gick tillväga genom att kontakta ett par bekanta till oss, en tjej och en kille, om de visste några i sin ålder som kunde tänka sig att ställa upp. På detta sätt fick vi ihop fem stycken killar från ett kompisgäng och fem stycken tjejer som även dem var ett kompisgäng. De var alla i åldern 18-19 år. Bryman (2011) tar i sin bok upp att Kitzinger använde sig av en modell med ”redan existerande grupper” för att det enligt hennes mening skulle underlätta att diskussionerna skulle löpa så naturligt som möjligt. Detta är något som vi också ville uppnå, vilket gjorde att det kändes som en bra metod även för oss. Alltså, att det blev två kompisgäng tror vi endast var till en fördel för oss, då dessa sedan tidigare kände varandra och förhoppningsvis då var bekväma med att visa sin åsikt/ sina tankar inför varandra.

5.7 Genomförande

Vi spelade in samtalen som skedde i fokusgrupperna för att sedan transkribera dem genom att vi lyssnade på inspelningarna och skrev ner vad som sades så ordagrant som möjligt. Detta för att det framförallt är mycket svårt att hinna med att skriva ner vad som sägs under ett samtal/diskussion då folk kan tala i mun på varandra och det är lätt att missa något viktigt som sägs. Vi ansåg även att om vi satt och skrev under hela samtalet kunde det vara svårt för oss att hänga med i vad som sades och det skulle lätt ha kunnat bli så att vi hade missat att ställa viktiga följdfrågor, samt att det hade kunnat uppfattas som störande för deltagarna.

Vi hade som plan att inte vara för strukturerade och styrande under samtalen i fokusgrupperna, utan att ställa några frågeställningar kring ämnet *sex mot sin vilja* och ge deltagarna lite fria tyglar, för att på så sätt få fram vad dem upplevde var intressant och viktigt. Dock var vi beredda på att styra upp samtalet om det skulle spåra ur. Vi ansåg också att det var viktigt att vi använde oss utav samma frågeställningar till båda grupperna, då vi skulle jämföra gruppernas svar senare.

Den första intervjun, vilket blev killarna, hade vi en vardagskväll hemma hos en av oss i vardagsrummet sittandes kring soffbordet. Vi åt gemensamt pizza före intervjun, och fick enligt oss på detta sätt en väldigt avslappnad och trevlig stämning. Den andra intervjun, vilket då var tjejerna, hölls i ett grupprum på

gymnasieskolan där de gick. För att försöka få en mer avslappnad stämning här hade vi med oss lite fika, dock tackade tjejerna nej till detta. Trots en lite stelare miljö ansåg vi att det även hos tjejerna fanns en avslappnad känsla och tydlig öppenhet mellan varandra.

Våra intervjuer började med att vi presenterade oss själva och vår uppsatsidé. Vi informerade om bland annat anonymiteten och att syftet med denna träff var att få reda på hur de tänkte kring ämnet sex mot sin vilja och inte på deras egna erfarenheter. Detta för att underlätta en diskussion utan att utsätta någon för obehag. Vi frågade båda grupperna om det var okej att vi spelade in intervjun, som ett hjälpmedel för oss att minnas vad som sagts. Samtliga accepterade detta.

Under intervjun använde vi oss utav en intervjuguide (se bilaga) med ett antal frågor som stöd för att få med de delar vi ville att de skulle diskutera. I guiden hade vi både öppna frågor och ja och nej frågor, dock ställdes olika följdfrågor på dessa beroende på vilket svar vi fick på frågorna. Vi var båda två med på intervjuerna och vi fick en ganska aktiv gruppleddarroll då det var svårt att hålla igång en längre diskussion kring frågorna. Vi valde dock att ha olika roller under intervjuerna för att inte vara osäkra på vem som skulle säga vad. Vi delade in det så att den ena var ansvarig för att ställa frågorna och få med de teman vi ville ha med, och den andra koncentrerade sig på att lyssna aktivt och ställa följdfrågor. Vi höll oss dock inte strikt till detta, utan hjälptes åt om någon missade något. Detta tyckte vi var ett sätt som fungerade alldeles utmärkt för oss. För att, som sagt, ha full fokus under intervjun förde vi inga anteckningar utan förlitade oss på våra inspelningar.

Båda intervjuerna tog ca 30-45 minuter vardera, plus att det blev lite snack både innan och efter inspelningarna. Vi avslutade intervjuerna med att meddela att vi inte hade några fler frågor, men om det var något de ville ta upp/ hade funderat över så fick de gärna ta upp det. Efter inspelningarna frågade vi även hur de upplevt intervjun och vad de tyckte om ämnet, vilket i båda fall gav positiv respons. Efter intervjuerna satte vi oss ned en liten stund och reflekterade kring hur vi tyckte intervjuerna gått och kring de svar vi fått.

5.8 Analysförfarande

Efter var gruppens intervju valde vi att sätta oss ner och skriva ut intervjun så fort som möjligt, för att på så sätt ha vad som sagts färskt i minnet. Senare skrev vi ihop en preliminär resultatdel där vi delade upp det efter frågorna vi ställt. I och med att vi valt att använda oss av en tematisk analys blev nästa steg för oss att läsa igenom intervjuerna ett flertal gånger och leta efter teman i vårt material. Då tematisk analys enligt Bryman (2011) innebär att man söker efter återkommande centrala teman och subteman i den insamlade empirin. De teman vi identifierade efter att ha läst igenom vårt material ett antal gånger var: Förhållande- singelliv, Bekräftelsebehovet, Synen på kvinnlig och manlig sexualitet, Mannen som den dominanta parten och Svårigheter kring tjejernas och killarnas sexualitet. Utifrån dessa subteman valde vi att urskilja större centrala huvudteman som vi senare analyserade empirin utifrån, dessa teman benämner vi som: *"Sexuell vs Asexuell, Sexuell dominans och Madonna- Hora"*.

Sedan satte vi samman alla de citat som rörde respektive tema i separata dokument. Ett problem vi stötte på här var svårigheten kring att veta vilka citat

som passade in under vilket tema, då vi ansåg att många av citaten passade in under fler än ett tema. Detta ledde i sin tur till att vi ibland använder samma citat under två olika teman då vi ansåg att de kan analyseras utifrån olika utgångspunkter.

Utifrån de centrala teman vi identifierat analyserade vi sedan materialet med hjälp utav teoretiska begrepp och tidigare forskning.

I vår analys kommer vi att använda oss av ett abduktivt arbetssätt, alltså att varken låta teorin helt styra empirin (deduktion) eller att låta empirin helt styra teorin (induktion). Utan vi kommer att pendla mellan deduktion och induktion, hoppa mellan teori och empiri, låta dem påverka varandra, men inte låta någon av dem vara totalt styrande (Bryman, 2011).

5.9 Etiska överväganden

Vid forskning är det många etiska överväganden att ta hänsyn till, ännu fler då man, som vi, arbetar med ungdomar. Ett av det viktigaste att komma ihåg är samtyckeskravet, att se till att få deltagarnas samtycke till att få använda sig utav deras ord och information. Då vi arbetade med ungdomar som är över 18-år behövde vi inte tänka på att även få föräldrarnas samtycke, vilket fallet hade varit om de var under 15-år. Något annat som var mycket viktigt att komma ihåg var informationskravet, att vi som forskare är öppna och tydliga med syftet med vår undersökning, varför vi har fokusgruppen och vad det är vi undersöker. Det var viktigt för oss att komma ihåg att poängtera för deltagarna att det är frivilligt och att de alltid kan avbryta intervjun. Vi gjorde detta genom att fråga deltagarna innan och efter intervjun om det var okej att vi använde oss av deras information i vår uppsats och frågade även om det var okej att vi spelade in samtalen. Vi förklarade för deltagarna om nyttjandekravet, att inspelningarna endast kommer att avlyssnas av oss och att de endast kommer att användas i vår undersökning och att inspelningarna kommer att raderas när studien avslutats. Vi berättade delvis syftet med studien för deltagarna, anledningen till att vi inte berättade hela syftet var för att vi inte ville påverka dem i deras uttalanden. Vi talade om att vi ville få deras syn på temat "sex mot sin vilja", det vi inte förklarade var att studiens fokus skulle komma att ligga på tjejer och killars sexualitet, detta för att deltagarna inte skulle tänka på att säga "rätt" saker om sexualiteten.

Vi informerade dem även om konfidentialitetskravet, att vi inte kommer att använda några namn i uppsatsen, att de alltså kommer att vara anonyma. Detta ansåg vi vara extra viktigt då vi, som sagt, har kopplingar till informanterna. Vi valde även därför att inte utveckla hur vår koppling till dem ser ut, för att på så sätt inte äventyra deras anonymitet. Vi såg också till att tala om för deltagarna i båda grupperna att deras deltagande är helt frivilligt, de skall inte känna sig tvingade att delta i någon fråga som känns obekvämt.

Vi tyckte även att det var viktigt att sätta upp vissa regler som skall gälla inom varje fokusgrupp. Där vi tog upp att det som sägs inom gruppen stannar där, att det inte är okej att döma någon annan deltagares tankar/åsikter och att alla i gruppen skall få komma till tals.

Informationen om de forskningsetiska principerna har vi funnit på Codex.se.

5.10 Reliabilitet, Validitet och Exemplifiering

Reliabiliteten handlar om ett forskningsresultats struktur och tillförlitlighet, det är en mätning om i vilken grad ett resultat kan reproduceras/ upprepas vid andra tillfällen och av andra forskare (Kvale, 2009). Vi anser att resultaten i vår studie troligtvis inte skulle kunna uppnås vid ett annat tillfälle och med en annan intervjuare. Möjligtvis skulle vi själva få samma resultat om vi gjorde om intervjuerna inom en snar framtid, men ju längre tiden går desto större skillnad i svaren tror vi att det skulle bli även för oss. Detta då vi anser att våra informanternas svar är väldigt situations betingade, då exempelvis erfarenheter, relationsstatus och ålder enligt oss har stor betydelse i sättet att reflektera och tänka kring våra frågor och teman. Om en annan intervjuare skulle göra om vår studie tror vi även att könet och åldern på denna skulle kunna påverka svaren mycket. Då vi tror att man kring vårt ämne pratar på olika sätt med en person med samma kön än med en med motsatt kön och även med en person i ungefär sin egen ålder än med en där ålderskillnaden är stor. För att öka vår reliabilitet har vi reflekterat mycket kring hur våra egna erfarenheter och tankar (då det inte är så stor ålderskillnad på oss och våra informanter) kan påverka oss i vårt sätt att välja frågor, vi har exempelvis varit noga med att även ställa de frågor och följdfrågor som vi tror oss veta svaret på redan innan, just för att inte misstolka deras synsätt. Ytterligare ett sätt vi har använt för att öka vår reliabilitet är att vi har diskuterat våra olika tolkningar av resultatet och därefter kommit fram till en gemensam slutsats.

Validiteten hänvisar till i vilken utsträckning en metod undersöker vad den är avsedd att undersöka, (Kvale, 2009) Bryman (2011) tar även upp att det inom den kvalitativa metoden har utvecklats en egen syn på hur man kan tolka validiteten, han tar upp LeCompte och Goetz förklaring som säger: ”att det ska finnas en god överensstämmelse mellan forskarens observationer och de teoretiska idéer som denne utvecklar.” (Bryman 2011, s.352) Vi har försökt att uppnå så god validitet som möjligt genom att till stor del grunda våra antagande på vad informanterna faktiskt sagt och inte tolka in saker i det utsagda. Vi har för att i detta hänseende öka vår validitet ställt många följdfrågor för att på så sätt kunna använda informanternas egna ord istället för vår tolkning av vad de menar. Tyvärr har vi i efterhand insett att vi i vissa situationer kanske borde ha frågat mer för att fördjupa vår förståelse, detta har lett till att vi ibland blivit tvungna att tolka vissa beskrivningar mer än andra. Vi inser också att detta har påverkat vår validitet, men som vi har beskrivit tidigare har vi för att stärka validiteten diskuterat hur vi båda tolkar det som sagts och kommit fram till en gemensam tolkning. I relationen empiri – teori har vi haft samma utgångspunkt för att öka vår validitet, vi har diskuterat våra tolkningar av materialet och hur vi på olika sätt kan analysera dem utifrån olika perspektiv.

Vårt syfte med vår studie är inte att kunna generalisera våra resultat utan vi är ute efter att lyfta fram och exemplifiera hur unga tjejer och killar idag ser på ungas förutsättningar att utforska sin sexualitet.

6. Resultat och Analys

I detta kapitel redovisar vi först en kort sammanfattning av de resultat vi fått, sedan en mer grundlig resultatredovisning uppdelat på tre stycken teman: Sexuell vs Asexuell, Madonna – Hora och Sexuell dominans. I dessa teman kommer vi även att analysera resultaten med hjälp av vår tidigare forskning och våra teoretiska begrepp. Slutligen tar vi upp några slutkommentarer från våra informanter. Det är i detta kapitel vi kommer att försöka besvara våra frågeställningar:

** Hur beskriver våra informanter tjejer och killars sexualitet?*

** Vad för svårigheter kring att säga nej till sex kan enligt våra informanter idag finnas?*

** Vilka orsaker kan vi skönja till varför det idag ser ut som det gör?*

6.1 Inledning

Huvudsvaren i våra intervjuer kretsar kring varför tjejer och killar har sex mot sin vilja. Det hela börjar dock med att både tjejerna och killarna visar på att de är väldigt eniga och bestämda i att de tror att det är vanligt att unga idag har sex mot sin vilja. Både tjej- och killgruppen tror att både killar och tjejer har det, men att det är absolut vanligast att tjejer har sex mot sin vilja. Våra informanters uppfattning stämmer väl överens med hur det enligt flera undersökningar ser ut bland unga i Sverige idag. I de undersökningar vi funnit av bland annat Expressen (2010) (81 % av kvinnorna och 65 % av männen har någon gång haft sex trots att de inte vill) och Tikkanen et al. (2011) (60 % av kvinnorna och 30 % av männen) visar resultaten på att både män och kvinnor har sex mot sin vilja, men att andelen är större bland kvinnor.

I våra intervjuer framkommer det att de tror att det ser ut såhär både på grund av biologin, att könen spelar roll på våra sexuella drifter, men också att samhället och mänsklighetens historia påverkar oss i vår sexualitet och våra val. Killarna och tjejerna tror att det är allra vanligast, bland både könen, att sex mot sin vilja sker i förhållanden. Båda grupperna var övertygade om att den främsta orsaken till varför vi har det i ett förhållande är att vi ”ställer upp” för vår partner.

Utöver detta tar informanterna upp att orsaker som kan påverka att vi har sex mot vår vilja till exempel är: ett bekräftelsebehov, att få status i kompisgänget, svårigheter i att säga nej, press/ krav från oss själva och utifrån och till sist en osäkerhet kring om man verkligen vill eller inte.

Ett tydligt tema som också kommer upp i båda intervjuerna är kring tjejers sexualitet, att det idag finns en slags kvinnlig sexuell dubbelmoral i samhället som för tjejer är svår att förhålla sig till. Å ena sidan ska hon vara jämställd med mannen och få lov att uttrycka sin sexualitet men å andra sidan finns fortfarande bilden av en tjej som hora när hon är alltför sexuellt frigjort.

Dessa och några fler aspekter kommer vi att ta upp och utveckla nedan, där vi presenterar resultatet och analysen under tre stycken teman som vi uttolkat ifrån intervjuerna: Sexuell vs Asexuell, Madonna- Hora och Sexuell dominans.

6.2 Sexuell vs Asexuell

Såsom Tolman (2002) beskriver, har killar samhällets förväntningar på sig att de i sin väg mot att bli vuxna ska utvecklas till att bli sexuella varelser. De ska i denna ålder, alltså i senpuberteten, vara besatta av sin sexualitet och agera utifrån denna lust. Om en pojke avviker från detta beteende, alltså om han inte visar något sexuellt intresse för tjejer, finns det enligt Tolman (2002) stor risk att hans manlighet och sexuella läggning ifrågasätts. Förväntningar på att tjejer i denna ålder ska utveckla en dragning till sexualitet är däremot enligt Tolman (2002) helt oexisterande. De har istället förväntningarna på sig att längta efter kärlek, förhållande och romantik. Tjejerna sexualitet har på så sätt avsexualiserats och bytts ut mot en lust som kopplas till förhållande och känslomässig samhörighet.

I våra intervjuer tycker vi oss tydligt se att våra informanter, både tjejerna och killarna, liksom Tolman (2002) gör en uppdelning mellan mannens och kvinnans sexualitet. De beskriver mannen som mer sexuell, att han har mer sexdrift än en tjej har. Att de tror att tjejer oftare än killar har sex mot sin vilja hänvisar de just till att killar "vill" oftare än tjejer. Varken killarna eller tjejerna tror att en tjej vill ha sex lika ofta som en kille, utan att hon oftare än en kille ger med sig för att göra sin partner nöjd.

K: "Hur ofta som kille vill man inte ha sex då!?"

K: "Det händer att killar har sex mot sin vilja, men det är nog inte särskilt vanligt."

T: "... det tror ja e ganska vanligt bland oss, ja tror det e vanligare bland tjejer nästan, för att killar känns som att dom ska vara lite mer... asså dom vill mer än tjejer."

Ursprunget till varför män anses vara mer sexuella än kvinnor kan troligtvis också kopplas till långt tillbaka i tiden, men ett avstamp i vår historia beskriver denna kvinnliga avsexualisering på ett extra tydligt sätt, Viktorianismen (1800-talet). I våra informanternas svar kring mäns och kvinnors sexualitet kan vi se stora likheter med hur man tänkte kring denna tid: att könen är väldigt olika, mannen anses som den aktiva, den sexuella medan kvinnan som den passiva, asexuella (Historia 2, 2009).

En av killarna i gruppen sa emot övriga killars åsikt att sex mot sin vilja är vanligast hos tjejer genom att säga att han faktiskt trodde att det var lika vanligt som kille att ha sex trots att man inte vill, resten i gruppen höll dock inte med om detta. En av killarna påpekade däremot att han trodde att det i ett förhållande nog är mer vanligt att man har sex mot sin vilja, även bland killar, här håller resten av killarna med.

Tjejerna är däremot helt överens om att de absolut tror att det var vanligare bland tjejer än killar att de har sex trots att de inte vill. De fortsatte diskutera kring att mannen har en större sexuell drift än tjejer, alltså att de oftare vill ha sex än tjejer, och var eniga om att detta kan vara en orsak till varför killar inte lika ofta har sex mot sin vilja som tjejer.

T: "Men det e bara för att dom e mer asså sexuella typ..."

T: "Finns det inte mer såhär asså siffror på att de skulle ha mer drivkraft än tjejer asså det känns såhär grottmänniskabilden e ju att asså det e ju så vi växte fram liksom att de har mer drift än vad vi har så att en tjej skulle ha mer drift än en kille känns lite mer, känns lite fel... det känns som att det säger emot naturen typ faktiskt."

Att tjejen i citatet ovan hänvisar till att skillnaden i sexualiteten hos män och kvinnor har en biologisk bakgrund tycker vi är helt förståeligt. Att hon däremot tar upp "grottmänniskabilden" ger oss tankar om att hon uttrycker en tidsdimension i människans sexualitet, att det har varit så hur länge som helst, alltså måste det vara biologin. Att vi i litteraturen kan följa en bild av mannens större sexualitet långt tillbaka i tiden tror vi gör att det kan vara svårt att urskilja om det har med biologin att göra eller om det är socialt konstruerat. Däremot har vi i historien även sett hur mänskligheten genom tiderna har begränsat kvinnans sexualitet på många olika sett (Historia2, 2009). Genom en socialkonstruktionistisk syn är vi kritiska till att sexualiteten enbart har en biologisk grund, vi kopplar istället kvinnans asexualitet till något som genom mänsklig interaktion konstruerats fram till att idag, som vi ser i våra intervjuer, ha blivit en sådan självklarhet för många människor (Burr, 2003).

Även en utav killarna tar upp det biologiska i att killar vill ha sex mer än tjejer, han menar att tjejer inte "tjänar" lika mycket på att ha sex som killar gör.

K: "Man har ju typ fått uppfattningen av att en tjej inte tjänar lika mycket på att ha sex som en kille gör... man får typ uppfattningen av att hon bara gör det medan en kille typ får ut något av det. Det är därför man säger att en tjej är en hora för att hon gör det bara och man får bilden av att hon typ inte får ut något av det."

Bilden av att en tjej inte får ut lika mycket av sex som en kille, kan vi härleda till Viktorianismens skapande av en tanke att en kvinnas sexualitet enbart finns till för reproduktionen. Denna tanke skapades som en motreaktion till den oreglerade sexualiteten som lett till många oäktenskapliga barn, vilket i sin tur hotade arvsrätten (Historia 2, 2009). I Hirdmans (2007) tankar kring ett genuskontrakt tas det upp att det däri bland annat finns föreställningar om vem som ska förföra vem. Då mannen enligt Hirdman (2007) är normen i samhället, och att ett genuskontrakt kommer till av den part som definierar den andra, tolkar vi det som att det är mannen som ligger bakom synen på att kvinnan inte får ut något av sex. Vi anser att det är mannen som tjänar på detta synsätt då han säkrar att barnen är hans genom att få kontroll över och begränsa kvinnans sexualitet till enbart reproduktion. Såsom vi ser genuskontraktet ska alltså mannen förföra kvinnan och att detta möjligtvis har en bakgrund till att mannen ska veta att barnen är hans. När en kvinna idag har sex utan att det grundar sig på en vilja till reproduktion ser vi i citatet ovan att det blir stora reaktioner mot hennes sexuella frigjordhet.

Ytterligare en faktor, till varför fler tjejer än killar har sex när de inte vill, kom fram genom tjejernas diskussioner och det var att de tror att det fysiskt inte är lika lätt för killar som det är för tjejer att ha sex när man inte är sugen på det.

Tjejerna är däremot även överens om att de inte tror att killar alltid vill ha sex och att det då även sker för killar att de har sex mot sin vilja, men att detta inte är så vanligt. När det sker att killar har sex mot sin vilja tror tjejerna att det speciellt i de yngre åldrarna (15-16 år) kanske beror på att de vill få status i kompisgänget och att de då påverkas av grupptrycket. De tror också att det kan bero på att killen skulle vara rädd för att tjejen i så fall skulle sprida ut att han inte ville ha sex, att han då är orolig för vad folk ska tro om honom.

T: "Fast a, dom kanske har det för typ status eller typ såhär o ja har haft sex med henne typ asså, för att dom e nått o, eller a bra att säga typ, till alla andra kompisar."

T: "Jag tror det handlar om ålder och erfarenhet"

Oron kring vad folk ska tro om en kille som inte vill ha sex och att det finns en koppling mellan sex och status i kompisgängen ser vi en tydlig koppling till Tolmans (2002) hänvisning att en spirande sexualitet förväntas hos en pojke som är på god väg mot att bli en "riktig" man. En kille som då tackar nej till sex lever utifrån vår tolkning av Tolmans (2002) antaganden med oron att få sin manlighet ifrågasatt. Att det enligt tjejerna är vanligast i 15-16 års ålder som man vill uppnå en hög sexuell status kopplar vi till att det är i denna ålder killen är som mest utsatt för denna press att "bevisa" sin manlighet. Nedan bekräftar även killarna detta synsätt, men förstärker det också genom att påpeka att detta "statussökande" där man har sex bara för sakens skull hör till singelkillar. Vi tolkar det då som så att när en kille är i ett förhållande har han redan bekräftat sin manlighet och sexualitet inför allmänheten.

Killarna tar alltså också upp kompisars påverkan i sina diskussioner och menar på att om man inte är i ett förhållande är det många som har sex bara för sakens skull. De säger att vissa killar har sex för att få status i kompisgänget, att man har sex med någon bara för att kunna säga att man haft sex med ett visst antal personer. Killarna diskuterar att de egentligen tycker att det är konstigt att det är så att det är status bland killar att ha legat med många men att det inte är det bland tjejer. De kommer efter en stunds diskussion fram till att detta med status är, precis som tjejerna tar upp, något som hör till en viss ålder. Anledningen till att skillnaden mellan synen på tjejer och killar är så stor tror de beror på hur historien ser ut.

K: "Det är typ som ett spel, killen ska jaga för att få det, han ska göra mål och till slut släpper hon in. Har du gjort 40 mål till slut är du målskytt, men om tjejen släppt in 40 mål så är hon ingen bra målvakt liksom!"

K: "Man kanske har som mål att bli tvåsiffrig."

K: "Man vill att den man ligger med ska tycka att man är bra så man får ett rykte om att vara det. Man kanske inte vill ha just själva sexet, man vill bara få det klart. Men man vill ha ryktet och statusen efteråt."

K: "Det är ju typ ansett som fult som tjej att ligga runt och det kommer ju från historien. Då var det ju typ skam att ha legat med en man före äktenskapet och det är ju typ ett tankesätt som hänger kvar lite liksom."

Killarnas diskussioner kring att det egentligen är konstigt att killar men inte tjejer får status genom sex tolkar vi som ett ifrågasättande av genuskontraktet. De lägger dock ingen tanke vid huruvida detta är något som borde ändras eller inte utan accepterar det som ett tankesätt som hänger kvar från historien. Att killen i det sista citatet hänvisar till att anseendet att det är fult för en tjej att ligga runt kommer från historien låter oss tolka det som att han själv uppfattar detta som något konstruerat. Att synen på kvinnors sexualitet skulle kunna vara socialt konstruerat har vi tidigare förklarat, men här ser vi ett exempel som ligger oss närmre i tiden och som är enklare för oss idag att uppfatta som något vi själva en gång konstruerat. Historiskt sätt kan vi hänvisa uppkomsten av vikten att kvinnan är oskuld vid äktenskapet till ett sätt att begränsa den kvinnliga sexualiteten i de antika imperierna (500 f. Kr. – 500 e. Kr.) (Historia 2, 2009).

I tjejernas diskussioner framgår det att de tycker att det som tjej är pinsamt att vilja ha sex mer än en kille, alltså om en tjej skulle ta initiativ till sex och killen skulle visa att han inte ville ha sex skulle tjejerna tycka att det var fruktansvärt pinsamt och "... *gå under jorden!*" Att killarna inte tar upp samma dilemma uppfattar vi som att de ser det som mer naturligt att en tjej nekar till sex, alltså att de inte tar det som att tjejen "dissar" killen personligen utan att det som tidigare nämnts faktiskt är så att tjejer bara inte vill ha sex lika ofta som killar.

Tjejernas bild av att det är superpinsamt att vara den som vill ha sex när ens partner inte vill det får vi bekräftelse av i Tolmans (2002) beskrivning om samhällets syn på tjejs sexualitet. Hon förklarar att till och med tanken kring att kvinnor skulle kunna vara intresserade av sex för egen njutning möts med motstånd och obekvämlighet av samhället. Denna obekvämlighet i att det faktiskt är jag som tjej och inte han som vill kanske är en orsak till att det blir ytterst pinsamt i dessa situationer. Tolman (2002) beskriver också att tjejer får många förvirrande och motsägande riktlinjer kring sin sexualitet, vilka blir svåra att förhålla sig till, en utav dessa är: "don't be a prude but don't be a slut" (Tolman, 2002, s.7). Utifrån detta kan vi tolka att det för tjejer finns en svårighet i att veta vart gränsen mellan att inte vara för pryd och att bli sedd som hora går. Pinsamheten i stycket ovan kanske då istället har att göra med en osäkerhet kring om man gick över den gränsen, att man varit för sexuell.

Båda grupperna diskuterar att killar är betydligt mer öppna med sin sexualitet än tjejer, det talas om att killar kan sitta öppet i klassrummet och prata om att de runkar eller haft sex, medan tjejer håller sina sexupplevelser mellan sina närmsta vänner. Killarna menar på att de alldeles säkert tror att tjejer pratar om sex med varandra inom den närmsta tjejkompiskretsen, men att det hade varit väldigt konstigt om tjejer pratat lika öppet som killar gör, att det hade känts fel.

Möjligtvis kan vi även här koppla det till att män känner ett behov/krav på att visa sin sexualitet för att styrka sin manlighet medan tjejer inte vill visa sig för sexuella inför allmänheten och riskera att gå över gränsen till att bli sedd som hora. Exemplet nedan visar också på samma sak, att killar visar sin sexualitet utåt mer än vad tjejer gör. Vi ser oss också kunna göra kopplingar till genuskontraktet, där Hirdman (2007) tar upp att det finns bestämda "regler" kring vad som är acceptabelt för tjejer respektive killar att prata om. I våra intervjuer syns en tydlig uppdelning kring att det är vanligast och mest acceptabelt att killar och inte tjejer öppet pratar om sex, vilket vi tycker bekräftar Hirdmans (2007) antagande.

Tjejerna tog också upp att killar pratar mer öppet om porr och att de är väldigt öppna med att de själva kollar på porr, medan man som tjej inte alls pratar om detta. Tjejerna kunde inte ens komma på någon tjej i deras bekantskap som tittar på porr.

I Tikkanens et al. (2011) undersökning UngKAB09 överensstämmer resultatet med tjejernas antagande att killar tittar mer på porr än vad tjejer gör. Där blev resultatet att 22 % av tjejerna och 78 % av killarna tittar på porr minst någon/några gånger i månaden (Tikkanen et al., 2011). Inställningen till porr kan bero på många olika saker, enligt oss kan dessa siffror exempelvis vara en illustration på att tjejer trängt bort, och alltså inte bejakar, sin sexualitet.

Killarna tar slutligen i sina intervjuer upp den press de känner att de har på sig att vara den som tar initiativ när det gäller kontakt med tjejer. De menar att om de själva inte agerar så kommer situationen att gå dem förbi, för tjejen tar sällan det första steget. I diskussionen framkommer det att killarna inte tycker det är helt rättvist att "allt" hänger på dem, utan att de verkligen skulle uppskatta om en tjej exempelvis skulle gå fram till dem på krogen.

K: "Mannen ska alltid va den som tar första steget, så är det ju med allting, typ gå fram o dansa med nån, prata, be om nummer, fria..."

K: "Om du typ har ögonkontakt med en tjej som verkar intresserad typ o du vill snacka med henne, så har du bara två alternativ, antingen går du bara därifrån eller så går du bara fram till henne, för hon kommer inte komma fram till dig, det är en sak som är säker!"

K: "Det är ju ändå nice när en tjej går fram!"

K: "Om man typ är på krogen o det kommer fram en tjej och snackar så blir man liksom glad o tänker, shit hon e självsäker och mogen, för det är liksom inte många som gör det..."

Här ser vi ytterligare ett exempel på att genuskontraktet genomspeglas i vardagssituationer och att vår tolkning att det är mannen som ska vara den som förför stämmer in bra även här. Mannen är i dessa citat den som tar initiativ och visar vad han vill. Tolman (2002) beskriver att media förmedlar en tro om att tjejer ska vara sexiga för killarna och inte ha någon egen sexuell åtrå. Som vi sagt innan är det för en ung tjej idag svårt att förhålla sig till hur man ska vara, kanske även denna syn påverkar att en tjej inte tar initiativ, då hon inte ska uttrycka en egen sexualitet utan istället vara sexig för killen och ett objekt för hans sexualitet. Även Andersson (2008) tar i sin avhandling upp att det är ansett som en manlig egenskap att vara den som tar för sig och att just raggning, som våra informanter talar om, är kopplat till manlighet. Kvinnan skall, som Andersson (2008) förklarar, spela svår och låta mannen sköta det första steget.

Genom hela detta tema ser vi att våra informanter förmedlar en bild av att mannen förväntas vara det mer sexuella könet. Vi ser hur både tjejerna och killarna förhåller sig till detta men också en tydlighet i att det i verkligheten kanske

faktiskt inte stämmer. Både tjejer och killar försöker upprätthålla genuskontraktet som ärvt från generation till generation, men det finns en ambivalens hos dem om hur de själva borde agera. Killarna har sex för att få status, men varken tjejerna eller killarna tycker detta är särskilt coolt. Tjejerna "gömmar" sin sexualitet som de innerst inne bevisligen har, då de för oss med en brinnande entusiasm beskriver hur de inom kompisgänget pratar mycket om sex och killar. Killarna önskar att tjejerna tar mer initiativ och visar därpå att de gärna bryter förförelsedelen av genuskontrakt som manligheten en gång i tiden bidragit mänskligheten med.

6.3 Madonna- Hora

Det sägs att Freud var den första att mynta perspektivet Madonna- Hora. Såsom vi uppfattar Freud (2002) menar han att vissa män har olika kärleksobjekt och två av dessa är då som vi kallar henne "Madonnan" och "Horan". Till en början förklarar han att den kyska och oskyldiga kvinnan inte utövar den uppmuntran som krävs för att bli ett kärleksobjekt för dessa män. Enligt vår tolkning är Madonnan däremot den enda mannen kan älska, hon har en sexuell integritet och hennes värde sjunker desto mer "skökaktiga" drag hon visar. Horan är en kvinna som har ett sexuellt illa rykte och någon vars trohet man kan betvivla, denna kvinna hänför sig mannen sexuellt åt, men så som vi uppfattar det kan han aldrig älska henne (Freud, 2002).

Svårigheten att som tjej idag förhålla sig till detta finns i flera olika undersökningar exempelvis i Ambjörnssons (2003) *I en klass för sig* tas bland annat balansgången mellan de två ytterligheterna upp: den oattraktiva okvinnliga kvinnan eller den lösaktiga, alltför sexuellt tillgängliga "horan". Detta synsätt är något även vi kan tycka oss se, utifrån våra intervjuer, finns hos våra informanter.

Som vi nämnt i förgående tema tas det i våra intervjuer upp att tjejerna och killarna tror att det är vanligast att ha sex mot sin vilja i ett förhållande, men tjejerna påpekar också att det självklart även sker bland singlar, men att detta inte är lika vanligt. Den singel som har sex mot sin vilja framställer de först och främst som en osäker tjej med dålig självkänsla som vill ha bekräftelse. Detta bekräftelsebehov försöker alltså den osäkra singeltjejen tillfredsställa genom att ibland ha sex trots att hon egentligen inte vill. Behovet av att få bekräftelse tror de har uppstått genom samhällets och medias press på bland annat flickors utseende som de ser som väldigt svårt att leva upp till. En utav tjejerna påpekar att en tjej som försöker uppnå dessa ideal kanske till och med håller i sig alkohol på helgerna för att orka med. Samma tjej framhåller däremot att hon inte tror att denna bild som media och vi tjejer framställer är det som killar alltid vill ha.

T: "Men asså den här utseende pressen o så... eftersom modeindustrin finns o den vill spegla typ att tjejen ska va size zero typ och jättesmal o så vidare, det ger en bild som många tjejer tror är den rätta medan killar ofta har en helt annan bild o det blir nog lite svårt om man e liksom 16-17 år och osäker på vad man vill o så visas liksom reklamfilmer med du ska se ut så o så o sen så e det inte alls det som killar alltid vill ha."

Även i Ambjörnssons (2003) studie ser vi denna press på utseende som tjejen i citat tar upp, där belyser de alla ideal som finns i exempelvis tjejtidningar och hur

detta påverkar tjejers press på sin egen kropp. Ambjörnsson (2003) kommer i sin undersökning fram till att tjejer till och med definierar kvinnlighet med att vara missnöjd med sin kropp. Även då det anses som kvinnligt att vara missnöjd tror vi att denna osäkerhet på sin kropp medför att en osäker tjej vill få bekräftelse. Så som Freud (2002) beskriver attraheras inte vissa män av den oskyldiga tjejen, möjligtvis har denna tanke påverkat till att singeltjejen har sex mot sin vilja. Hon vill inte framstå som pryd, utan vill känna sig attraktiv i mannen ögon. I våra intervjuer framgår det också att tjejerna antar att den som haft sex mot sin vilja inte alls mår bra efteråt, att visst är det individuellt, men det händer att tjejen tänker *"o neej, vad har jag gjort nu..."* Denna ångest har troligen många olika orsaker, men vi ser en möjlig koppling till en osäkerhet kring om man nu har gått över "gränsen" till att bli horan... Den som mannen inte kan älska...

Killarna tar också upp denna press på tjejerna och tror att orsaken till att tjejer oftare har sex mot sin vilja just beror att tjejer i större utsträckning söker bekräftelse och vill bli sedda. Killarna menar att tjejer har så pass mycket krav på sig som är nästintill omöjliga att leva upp till, istället för att nå upp till dessa krav kompenserar tjejerna med att försöka få bekräftelse på annat sätt, genom exempelvis sex. De tror också att tjejer i många lägen kan vara rädda för att killen kommer tröttna på en om man inte har sex med honom och att de därför har sex med honom trots att de egentligen inte vill, för att inte förlora honom.

K: "Jag tror att typ idealen i veckotidningar ligger bakom mycket, för de går ju inte ens att leva upp till så då försöker man få den bekräftelsen via kanske sex!"

K: "Man ser ju typ på filmer att det är tjejer som vill ha bekräftelse, typ att en 13-årig tjej ligger med skolans snyggaste kille för att bli omtyckt."

K: "Som tjej är det typ så att man tänker att, a nu har han kämpat några månader så nu får jag la släppa till!"

Här ser vi att killar är medvetna om tjejers rädsla över att bli lämnad av sin kille på grund av att hon inte ställer upp och tillfredsställer hans sexuella lust. Genusnormer är något vi kan se att killarna i vår studie är medvetna om, normen om att män är sexuella och att kvinnan vill tillfredsställa mannens behov (Connell, 2003). Enligt Connell (2003) växer vi upp i olika genusmönster, några av dessa är att man som flicka växer upp med att göra som man blir tillsagd, vara medgörlig och göra sig attraktiv för pojkarna. Detta och mycket mer, är vad som gör en till kvinna. Medan pojkar/män har helt andra egenskaper för vad som kategoriserar en människa till pojke/man. I citaten ovan kan vi tydligt se att det kvinnliga genusmönstret lyser igenom, att man som tjej har mycket krav att leva upp till, såsom att göra sig attraktiv för killar, samt att vara medgörlig och göra som man blir tillsagd. Vi kan också lägga märke till att killarna tror att tjejer i många lägen är medgörliga, alltså lever upp till genusmönstret för kvinna, för att göra killen nöjd.

Denna tanke kan vi också hänföra till Tolmans (2002) beskrivning av att tjejer uppmanas få (fejkad eller inte) orgasm för att säkerställa att ens pojkvän inte ska känna sig otillräcklig och därmed lämna henne. Vi kan också här koppla denna rädsla till att bli lämnad till Freuds (2002) beskrivning att den kyska kvinnan aldrig kan bli ett kärleksobjekt för vissa män, alltså som vi ser i citaten ovan om

man inte ”släpper till” kan killen tappa lusten.

Killgruppen diskuterar varför de inte tror att killar har samma bekräftelsebehov som de anser att tjejer har. De menar på att killar inte behöver den personliga bekräftelsen som de tror att tjejer behöver, de tror att killar får sin bekräftelse från andra håll, exempelvis genom sin idrott. Killarna säger också att man som kille nöjer sig med en form av gruppbekräftelse, att när exempelvis fotbollslaget får beröm är detta tillräckligt för att tillfredsställa killens bekräftelsebehov.

K: “Jag tror vi killar får bekräftelse på ett annat sätt, exempelvis på fotbollsmatchen när man gör mål får vi vår bekräftelse.”

K: “Fast tjejer däremot kanske inte får den bekräftelsen genom sporten, tror de vill ha mer personlig bekräftelse och uppmuntran.”

K: “Jag är nöjd bara gruppen är nöjd, behöver ingen egen bekräftelse.”

Dessa citat och tankar tycker vi säger emot en aning till det som de själva sagt om vilja till status i kompisgänget som vi beskrev i förgående tema. Här fanns ett tydligt behov av att få en egen bekräftelse på sin manlighet där det inte räcker med en ”gruppbekräftelse”, kanske är det så att vi tjejer och killar har olika slags bekräftelsebehov. Såsom vi uppmärksammat har tjejer behovet att ”bevisa” sin attraktivitet medan killar har behovet av att bevisa sin manlighet.

I processen att bevisa sin manlighet finns som Tolman (2002) beskriver en förväntan från samhället på att en kille ska ha en besatthet av sin sexualitet och agera utifrån denna. Detta kan vi koppla till att status i kompisgänget uppnås genom att ha mycket sex med tjejer.

Om vi istället utgår från hur tjejerna i våra intervjuer framställer en kille som har ”legat runt” blir deras bild den motsatta. Tjejerna förklarar att de absolut inte vill ha en kille som legat runt, då man inte skulle lita på en “sån” kille. Men de förklarar samtidigt att en kille aldrig skulle få samma rykte som en tjej, dock att denna kille skulle få svårt att få ett seriöst förhållande efter dessa sexuella utsvävningar. Alltså menar tjejerna på att en kille inte får stämpeln “hora”, som en tjej får, men att han istället får ett anseende att vara opålitlig.

T: “O sen det e ju inte många som vill va med dom sen då, om dom vill ha ett seriöst förhållande efter det, för man vet hur de är...”

Utifrån dessa båda speglingar av hur man som kille borde bete sig ser vi att madonna- hora komplexet även passar in hos killar. Man ska som kille inte vara sexuellt tillbakadragen, då man riskerar att få sin manlighet ifrågasatt, men man ska samtidigt inte heller vara för sexuellt frigjord då detta i sin tur leder till att tjejerna inte vill ha honom. Precis som tjejer, kan vi utifrån detta, tolka att även killar idag har en svårighet i att förhålla sig till denna balansgång.

Tjejerna uttrycker ytterligare en del i pressen som de har på sig genom att påpeka en press på att vara sexuellt aktiva. De framhöll att det bland annat kunde vara en press dem satte på sig själv men också en press som kommer utifrån som vi tidigare nämnt exempelvis från media och veckotidningar. Medias uppbåd av sexualtips menar de kan påverka unga tjejer att vilja ”komma ikapp”, medan den

egna pressen hänvisar de till att man som tjej inte vill vara sist bland kompisarna att inte ha haft sex. Ytterligare en orsak till den egna pressen kan enligt tjejerna vara att man vill få det "överstökat" för att man då (när man är yngre) tror det blir lättare att få pojkvän.

T: "Ja, asså man läser typ veckorevyn när man e 15 och så står det liksom saker som man inte har någon aning om och så tänker man typ men det e ingen idé att ja läser det typ, eller så blir man typ stressad över att man, a såhär kan ja testa typ också tänker man att man vill komma ikapp tidningen."

T: "och sen tror ja också att många sätter press på sig själva då, att dom: ja vill få det överstökat så e det lättare för mig sen att hitta pojkvän..."

Att tjejerna ser kopplingen mellan att bli av med oskulden och att få pojkvän är något som även Ambjörnsson (2003) såg i sin studie. Hon beskriver detta med att den som haft en pojkvän, heterosexuellt sex eller som ses som attraktiv för killarna anses mer mogen än de andra. Hon beskriver även att om man som tjej inte har pojkvän anses man ofta som barnslig. Tjejerna i vår studie uttrycker ovan att de inte vill vara sist bland kompisarna att ha sex samt att de tror att sex är en väg till att lättare få pojkvän. Om vi utgår från Ambjörnssons (2003) resultat, kring att man utan pojkvän anses som barnslig, kan vi se en rädsla hos tjejerna i deras uttalande. De är rädda för att inte få någon pojkvän och på så sätt bli betraktade som barnsliga. Att tjejer därför i vissa lägen har sex mot sin vilja för att lyckas få en pojkvän tolkar vi som ett sett att undgå att bli betraktad som en barnslig tjej.

Återigen ser vi denna vilja till att bli sedd av killar och att det finns en stark känsla av att man som i Freuds (2002) beskrivning inte kan "fånga" en kille om man inte är sexuellt aktiv eller sexuellt attraktiv. Tjejerna i våra intervjuer visar här att det finns en längtan att komma bort från den ena ytterligheten där man inte blir älskad.

Denna koppling till att bli älskad fick oss att fundera på om tjejer anser att sex enbart hör hemma till just kärleken. Vi frågade därmed tjejerna om de ansåg att måste bry sig om partnern för att ha sex, vi fick lite spridda svar. Någon av tjejerna förklarade att om båda har samma avsikt är det okej att ha sex utan känslor, men tjejerna påpekade samtidigt att risken att bli sårad var stor. Så överlag ansåg tjejerna i gruppen att man nog egentligen skulle bry sig om partnern för att ha sex.

T: "Asså, egentligen ja..."

T: "Ja det måste man."

T: "asså vanligt att man kan bli sårad o att man egentligen har känslor även om man inte inser det själv."

Med hänseende till de svar som ansåg att man ska ha känslor för att det ska vara okej att ha sex kan vi se liknelser med tankar inom kärleksideologin, att sex är något som automatiskt hör samman med kärlek. Inom kärleksideologin råder det en tydlig bild av att kärlek legitimerar samlag och samlag är ett sätt att uttrycka

kärlek. Sex utan något känslband tillåts alltså inte inom kärleksideologin (Helmius, 2000). Dessa tankar kan vi också se i Tikkanens et al. (2011) undersökningen där det framkom att framförallt kvinnorna gör en stark koppling mellan kärlek och sexuella handlingar.

Som vi beskrivit i förgående tema myntades under Viktorianismen tanken att den kvinnliga sexualiteten bara var till för reproduktionen och att detta var en reaktion mot många utomäktenskapliga barn. I ljuset av detta kan vi föreställa oss att sexakten därmed också kopplades samman med äktenskapet, och även då, så som vi ser på det med kärleken. Med hänvisning till citaten ovan menar vi att detta är ett tankesätt som fortfarande finnas med oss idag, att sex mellan två älskande parter är mer värt än mellan dem som inte har något känslomässigt band mellan sig. På detta sätt framställer enligt oss tjejerna en syn på att de föredrar bilden av kvinnan som madonna. Att hon ska vara någon trogen och inte som horan vara frigjord i sin sexualitet.

Både killarna och tjejerna diskuterar den begränsade sexualiteten en tjej har, att det finns en gräns för hur sexuell en kvinna får vara innan hon blir sedd som en hora. Killarna diskuterar mycket kring att man som tjej nog är rädd för att "släppa till för tidigt" då man väldigt lätt får ett rykte som hora. De menar på att en tjej inte kan ligga runt i samma utsträckning som en kille utan att bli stämplad som en slampa eller hora. De pratar även om att de, som vi tog upp i tidigare tema, tycker att det egentligen är konstigt att man som kille får status om man legat med många tjejer men att om du som tjej legat med många betraktas du som en hora.

K: "... det handlar ju om att hon inte ska få ett rykte som hora liksom!"

Även tjejerna har ungefär samma bild som killarna vad gäller konsekvenserna som en tjej kan få om hon har sex med en kille "för tidigt" eller om hon har haft "för många" sexpartners.

T: "... a, men det känns lite så... tjejer får mer stämpel, hora typ!"

Här kan vi se en stark koppling till att det råder en svår balansgång för dagens unga tjejer kring att vara den tjejen som killarna vill ha. Tolmans (2002, s.7) sammanfattning "don't be a prude but don't be a slut" tycker vi beskriver dagens tjejers dilemma på ett ypperligt sätt. Connell (2003) tar också upp detta dilemma och menar att det i många lägen kan vara en "lose-lose" situation för en tjej, för om hon nekar killen till sex då riskerar hon att bli kallad exempelvis "torris" och om hon har sex med honom riskerar hon att få rykte som hora. Som vi nämnt ovan är detta något som genomsyrar både tjejernas och killarnas intervjuer, då de påpekar att det möjligtvis finns en rädsla för att killen kommer lämna tjejen om hon inte har sex med honom och en rädsla för att bli kallad för hora om hon ligger med honom för tidigt. I Tikkanens et al. (2011) undersökning framkommer det att respondenterna i deras undersökning dömer kvinnor hårdare än män när det kommer till just sexuella rykten, alltså menar de på om man som kvinna haft många sex partners förtjänar man ett dåligt rykte. Men att man som man inte alls döms lika hårt. Detta är jämförbart med resultatet i vår studie, dock uttrycker varken tjejerna eller killarna att de anser att man som kvinna förtjänar ett dåligt rykte men de förklarar att det är så det fungerar bland unga i samhället.

Vi upplever att Madonna- Hora komplexet är något som än idag genomsyrar unga tjejers och även killars sexuella utveckling. Tjejernas ambivalens i detta tema tycker vi oss se tydligt, medan vi hos killarna inte riktigt kan urskilja det på samma sätt då detta inte var något de själva tog upp. Däremot tolkar vi det som att det är något som faktiskt finns där. Vi har i våra intervjuer hört om balansgången att man som kille inte ska vara alltför sexuellt tillbakadragen, då man riskerar att få sin manlighet ifrågasatt, samtidigt som om man vill ha ett heterosexuellt förhållande inte heller ska vara för sexuellt frigjord, då detta i sin tur leder till att tjejerna inte vill ha honom.

Det talas i våra intervjuer om att man som tjej skall stå på sig och göra det som känns rätt, men trots detta förväntas tjejer leva upp till normen för hur en tjej skall vara, vilket utifrån våra informanter verkar vara att man skall vara "lagom sexuell" som kvinna. Vi ställer oss här frågan vad som betraktas som "lagom" för en tjej idag? Vad krävs av en tjej för att varken bli kallad för torris eller hora? Denna balansgång, för hur man som ung tjej idag ska bete sig, har vi genom våra intervjuer förstått är väldigt svår då vi idag av media fylls av hur vi ska öka vår sexuella njutning samtidigt som ett rykte att bli kallad hora fortfarande verkar flåsa oss i nacken.

6.4 Sexuell dominans

Hirdman (2007) beskriver att varje samhälle och tid har någon form av ordningsstruktur av könen (genusordning). Huvudtanken är att det manliga könet är normen och alltså det könet som är överordnat det kvinnliga. Enligt Hirdmans (2007) beskrivning av det så kallade genussystemet är en av de andra huvudtankarna att det råder klara bilder kring vad som är manligt och kvinnligt och dessa bör inte blandas. Ur genussystemet har det skapats en form av kontrakt mellan könen, Hirdman (2007) kallar detta för genuskontraktet. Kontraktet innefattar konkreta föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt och hur man som man och kvinna bör vara mot varandra.

Något vi uppfattade som ett genomgående tema i både tjej- och killgruppens intervjuer var en rådande bild av ett genussystem, att mannen i den sexuella relationen uppfattas som den dominerande parten. Där vi kan se stora likheter med Hirdmans (2007) beskrivning av genussystemet och genuskontraktet.

På frågan varför man har sex mot sin vilja berörde tjejgruppen många olika aspekter. Till en början beskrev de att det kunde bero på att tjejen inte ville göra sin partner besviken. De beskrev också, liksom killarna som vi tog upp i förra temat, att det kunde uppstå en rädsla för att pojkvännen skulle tröttna på en om man sa nej till sex för ofta. I förhållandet ställer man alltså upp på sex för att göra sin pojkvän nöjd.

T: "Man vill inte göra killen ledsen, eller såhär besviken, eller typ man e rädd för vad de ska tycka o tänka typ."

T: "Och sen när man sagt nej några gånger så blir de liksom bar... aa men du har vart så tråkig nu sista tiden, så man känner sig nästan tvungen ändå, eller tvingad till och med."

De tog också upp att det finns en rädsla bakom, att man har sex för att slippa säga att man inte vill.

T: "Jag tror det e rädslan..."

T: "A, asså jag tror att det e enklare att ha sex än att säga nej, asså ja vill inte stop"

T: "Slippa ta den diskussionen."

Enligt Hirdmans (2007) förklaring av genussystemet är det både män och kvinnor som är med och upprätthåller teorin. Så som vi har tolkat genussystemet menar det att kvinnor fostras att ha en syn på sig själva som mindre värda och självklart underordnade mannen, vilket belyser ordningen mellan könen. Detta är något som vi tycker speglas i våra informanternas syn, då det finns en rädsla kring vad killen ska tycka och en svårighet i att då säga nej till honom. Att det faktiskt ser ut så här idag kan vi få ytterligare stöd för genom Tikkanens et al. (2011) studie och Expressens (2010) undersökning, där det framkommer att det är vanligast att tjejer har sex mot sin vilja. Genom genusordningen tolkar vi det som att man som kvinna också uppfostras att sätta mannens behov framför sina egna. I citaten ovan kan vi då se att man som tjej sätter killens vilja att ha sex framför sin egen vilja att inte ha sex, vilket vi då ser som att tjejer idag lever som de lärs, att kvinnans vilja är underordnad mannens. Killen blir i sexsituationen här, liksom i de flesta situationer, den dominanta parten då tjejen kuvar sig för hans vilja.

Det som våra informanter anger som det största skälet till att man har sex mot sin vilja är att man inte vill göra sin partner besviken, vilket tjejen i det första citatet ovan uttrycker: *"... man inte vill göra killen ledsen eller... besviken"*.

Detta är även den vanligaste anledningen som tjejerna i Vecko-Revyns undersökning, som Expressen (2010) presenterar, anger till varför man har sex mot sin vilja.

Tjejerna tog också upp att det ibland kanske kan vara lite osäkerhet bakom sex mot sin vilja, att man inte själv vet riktigt vad man vill, man bryr sig inte så mycket just för stunden och blir då övertalad eller att man efteråt inser att man egentligen inte ville ha sex.

T: "För stunden kanske man vill det liksom men sen efteråt så kanske man känner att det va onödigt."

T: "... om jag verkligen inte skulle vilja så skulle ja ju säga nej men oftast så kanske man vill nånstans..."

Här ser vi ytterligare ett exempel på att man som tjej underordnar sig killen, man anpassar sig efter killens vilja och tillåter inte sig själv som tjej att tänka efter vad det är man själv egentligen vill. Som tjej rättar man sig återigen efter vad det är mannen vill, vilket gör att han i sin tur blir den dominanta parten i den sexuella relationen. Det är först efteråt man tar sig tid till att fundera över om detta verkligen var vad man ville. Mannen blir den aktiva och kvinnan den passiva vilket är likt det som både sägs enligt genussystemet och det Viktorianska synsättet (Hirdman, 2007; Historia2, 2009).

Utifrån sig själva tycker tjejerna inte att det är svårt att säga nej till sex, men i diskussionen tar de upp att de tror att det för många tjejer kan vara svårt att säga nej. Denna svårighet kan däremot enligt tjejerna ha flera olika orsaker. De tar till exempel upp att det kan bero på sina känslor för partnern, att man inte vill sårar denne.

T: "Jag tror det e svårare att säga nej till nån man tycker om eftersom man inte vill sårar människan man e med."

Som en annan orsak tar de upp skillnaden mellan killar och tjejers uppväxt, att de tror att tjejer är mer uppfostrade till att anpassa sig än killar och killar mer får lov att vara sig själva. En utav tjejerna var inte helt överens om detta, utan det blev en liten diskussion kring om det verkligen var så stor skillnad på tjejer och killars uppväxt.

T: "... det e ändå killarna som har dominerat under alla år..."

T: "Dem får göra lite som de vill typ o tjejerna ska ju va såhär lite under..."

Även dessa tankar hos tjejerna är tankar som återfinns i teorin kring genusordningen, där kvinnor som sagt uppfostras att ha en syn på sig som underordnade mannen. Detta är något även Connell (2003) tar upp, att flickor och pojkar fostras olika, flickor fostras till att vara medgörliga, snälla, passiva och göra som de blir tillsagda medan pojkar fostras till att bli tuffa, aggressiva, ta för sig och jaga flickor. Bara här kan vi se likheter med våra informanternas svar, att killar får lov att vara sig själva medan tjejer skall anpassa sig, och enligt Connell (2003) är det precis så vi fostras till att bli. Även detta går att se likheter med hur det såg ut under Viktorianismens tid (Historia2, 2009) då kvinnor och män var varandras motsatser, kvinnor ansågs vara passiva, svaga, irrationella och asexuella medan männen var aktiva, kraftfulla, rationella och sexuella. Utifrån våra informanternas svar och funderingar verkar en del av den Viktorianska synen på män och kvinnor leva kvar, att man som kvinna uppfostras att anpassa sig medan man som kille får ett större utrymme att vara hur man vill.

Större delen av gruppen höll med om att tjejer och killar uppfostras olika i detta hänseende och att det har gjorts så i flera generationer. Detta tror de kan påverka att tjejer har svårare att säga nej än killar, och att killar har lättare att övertala tjejen då han vågar fortsätta tjata, vilket de tror att en tjej aldrig skulle ha gjort. Orsaken till att killen fortsätter tjata tror de beror på att han vet att chansen finns att hon ger med sig, om han gör det på rätt sätt.

T: "Men e inte killar typ uppväxta med att de alltså får va sig själva, de får tycka va de vill o såhär. Vi tjejer ska gärna anpassa oss, de (killarna) vågar liksom säga nej om de inte vill, vi (tjejerna) tvekar alltid."

T: "Det känns som att om en kille skulle säga nej då skulle inte en tjej bli helt, asså som killar blir, en tjej skulle bara aha han vill inte o så skulle hon bara: va pinsamt att ja håller på o tatar, men en kille med en tjej skulle typ bara fortsätta o tjata."

Även killarna menar på att mannen är den som någonstans har mer makt i den sexuella relationen med en tjej, att man som kille ofta kan tjata till sig att få det man vill från tjejen.

K: "Det är typ som ett spel, killen ska jaga för att få det, han ska göra mål och till slut släpper hon in..."

K: "Killar har alltid varit mer dominanta, det har alltid varit så. Hade killar varit tjejer så hade bindor varit gratis!"

Detta är ett resultat som återfinns i Anderssons (2008) studie som gjorts på hur raggning fungerar på krogen. Där tas det bland annat upp att en tjejs nej i många lägen inte uppfattas som ett nej av killen, utan det uppfattas som ett spel som man som tjej skall spela. Där man säger nej fast man egentligen menar kanske, eller till och med ja. Detta kan vara en förklaring till, som våra informanter menar på, att killar inte tar ett nej för ett nej utan att de fortsätter att tjata tills de får ett ja. Detta kan också vara något som ligger till grund för själva uppfattningen om att ett nej inte är ett nej, om man som kille lär sig att man alltid lyckas övertala tjejen kan de till slut tro att tjejen egentligen ville från början, alltså att ett nej betyder ja. Även här tycker vi oss se tendenser från teorin om genusordningen, att mannens vilja och behov är överordnad kvinnans. Detta då mannen inte tar kvinnan på allvar utan antar att hon vill detsamma som han vill, att hennes nej egentligen betyder ja.

När det gäller en kille i ett förhållande tog tjejerna upp att det också kunde bero på att han inte ville såra tjejen. Dock vid ett senare tillfälle i intervjun motsätter sig en utav tjejerna denna tanke när hon påstår att hon inte tror att killar överlag tänker på känslor (så som tjejer gör) när de väljer att ha sex mot sin vilja.

T: "... om man e i ett förhållande o killen inte vill såra tjejen typ..."

T: "Jag tänker att killar känns mer asså, om de inte orkar så vill inte de ha sex, fast de gör det ändå och tjejer är mer rädda för att såra, killar tänker inte riktigt på känslor o så tror ja eller... många gör säkert det, men överlag tror jag att mindre killar typ gör det än tjejer."

Vad gäller varför man väljer att ha sex mot sin vilja tror killarna, även dem, främst att det beror på att ställa upp för sin partner. Att man i ett förhållande emellanåt ställer upp på att ha sex trots att man egentligen kanske inte känner för det, för att tillfredsställa sin partner. De tror att det är i denna situation det är absolut vanligast att man har sex mot sin vilja. Killarna menar på att det handlar om att ge och ta, att båda i förhållandet nog någon gång har sex trots att man egentligen inte vill. Trots att killarna tror att det, som sagt, är vanligare att tjejer har sex mot sin vilja menar de ändå att det i ett förhållande nog även är vanligt bland killar.

K: "Ens partner kanske ställt upp fast hon egentligen inte vill nån gång, så vill man liksom återgälda det och tillfredsställa hennes behov."

K: "Typ ta en för laget kanske, om man inte vill men partnern är upphetsad då gör man det kanske ändå för att förhållandet ska fortsätta fungera."

Här kan vi se att de både grupperna delvis motsätter sig föreställningen om mannen som alltid vill ha sex och Tolmans (2002) förklaring att mannen som inte är besatt av sex riskerar att få sin manlighet ifrågasatt. Detta då ingen av grupperna här ifrågasätter mannens manlighet när han inte vill ha sex. Vi har även vid ett flertal tillfällen under våra intervjuer uppmärksammat att både tjejerna och killarna säger emot sina egna påståenden. De tankar vi presenterat ovan anser vi belyser detta på ett klart sätt, för som vi i första temat (sexuell vs asexuell) lyfte fram menade de på att killar i princip alltid vill ha sex: *“Hur ofta som kille vill man inte ha sex då!?”* och nu i dessa citat ovan bekräftar de att de faktiskt inte alltid vill ha sex. Tidigare beskrev vi också att våra informanter menade på att sex mot sin vilja kunde förknippas med att få status i kompisgänget, så som vi har tolkat detta att de då får bekräftelse för sin manlighet. När de lyfter fram att de ”ställer upp” för sin sexpartner utan minsta tvekan, frågar vi oss vart tanken kring den minskade manligheten tog vägen? En tanke som slog oss är att det skulle kunna vara, precis som vi tidigare nämnt, att behovet av att bevisa sin manlighet har med ålder att göra och att de nu åldersmässigt är någonstans mitt emellan. Vi menar alltså på att man i vissa lägen kanske fortfarande har kvar ett behov av att bevisa sin manlighet medan man i andra har tillräckligt med förtroende för sin manlighet för att inte behöva bevisa den. En annan tanke som slog oss kring både tjejer och killars motsägelsefulla påståenden är att det möjligtvis kan förknippas med en utveckling i samhället, att synen på manligt och kvinnligt börjar förändras och att både genussystemet och kontraktet därmed långsamt har börjat bli mer jämställt.

Då informanterna menar på att även killar har sex mot sin vilja för att göra sin partner nöjd anser vi att det i sin tur gör att han inte följer normen för vad som är manligt. Detta medför enligt oss att han därmed motsätter sig genuskontraktet. Genom att han väljer att följa kvinnans vilja framför sin egen anser vi att han även motsätter sig genussystemet, då mannens vilja enligt genussystemet skall vara överordnad kvinnans. Våra informanter säger här även emot det Viktorianska synsättet, som de vid flera tillfällen tidigare anammat, som säger att mannen är en förnuftsvarelse och inte en känslövarelse (Historia2, 2009). I citaten ovan ser vi att killar trots allt även dem har sex mot sin vilja på grund av att de vill tillfredsställa sin partners behov, alltså bryr de sig om sin partners känslor. Att både killar och tjejer faktiskt har sex mot sin vilja är något som återfinns i både Tikkanens et al. (2011) studie och Expressens (2010) undersökning, där det framgår att både tjejer och killar haft/utsatts för sex mot sin vilja.

Trots att informanterna ställer sig emot delar av genussystemet kan vi ändå se att bilden av mannen som icke känslomänniska och som överordnad kvinnan delvis fortfarande finns där, när de talar om varför man som kille har sex mot sin vilja. Vi ser detta i ett av citaten ovan där en av tjejerna i gruppen uttryckte att hon inte tror att killar alls tänker på känslor i samma utsträckning som tjejer.

Tjejerna tror, även dem, att det är absolut vanligast att man har sex mot sin vilja i förhållanden. Varför det är så fick vi inget direkt svar på, men utifrån ett uttalande kan vi härleda det till att våra informanter tror att det kan bero på att det är svårare att säga nej till någon som man tycker om.

T: ”Ja tror det e svårare att säga nej till nån man tycker om eftersom man inte vill såra människan man e med, tror ja.”

Här kan vi se att tjejerna lever upp till det Viktorianska synsättet kring att man som kvinna skall vara en känslovarelse som enligt genusordningen, som sagt, sätter mannens behov före sina egna.

När killarna diskuterade huruvida det är okej att man har sex mot sin vilja eller inte menade alla i gruppen på att det i ett förhållande är okej att ha sex mot sin vilja, då det är något man gör för sin partners skull, någon man älskar. Även när man inte är i ett förhållande anser killarna att det inte direkt är fel att ha sex mot sin vilja, dock menar de på att man inte skall göra något man är obekvämt med. De menar på att det trots allt är något man väljer att göra och då tycker de inte att det egentligen är något fel, hade någon däremot tvingat en att ha sex hade det självklart varit fel, menar killarna.

K: "Det känns mer okej i ett förhållande för det är ju nån man känner och älskar liksom."

K: "Den försvinner ju inte dan efter liksom..."

K: "Vill man absolut inte går man ju inte med på det. Det är ju inte så att det är fel, man har ju ändå sin egen vilja."

Även tjejerna diskuterade kring om de tycker det är okej att ha sex mot sin vilja och när det i så fall skulle kunna var mer okej att ha det. De var alla överens om att det egentligen inte alls var okej att ha det, att man först och främst borde tänka på sig själv och vad man själv vill. De situationer de tvekade lite på var när man i ett förhållande gick med på att ha sex trots att man inte vill, om det då berodde på att man kanske egentligen exempelvis var för trött och inte att man kände sig obekvämt i själva situationen.

T: "... som ja känner nu så tror ja inte, det e ju inte okej, man får ju tänka på sig själv först."

T: "Ja tycker egentligen inte det känns jätte okej, man ska aldrig känna sig obekvämt egentligen... även om man e trött o inte orkar så känner man sig ändå kanske trygg med det så det kanske inte är nått man känner sig obekvämt med."

Att tjejerna, till skillnad från killarna, är överens om att det inte alls är okej att ha sex mot sin vilja tror vi oss kunna koppla till att kvinnor under så lång tid varit underordnade mannen. Då tjejerna i vår studie har visat sig vara medvetna om den genusordning som råder i samhället tror vi att det bidrar till att de har en stark bild av att man skall vara en stark kvinna som först och främst gör saker för sin egen skull. De vill motsätta sig den genusordning som råder, genom att inte tycka att det är okej att underordna sig mannen. Detta kan vi se som ett exempel på hur Hirdman (2007) beskriver de gråzoner som kan uppkomma inom genuskontraktet, att tjejerna här försöker tänja på "kontraktets gränser" för hur man skall vara som tjej. Genom att inte acceptera att man som tjej skall underordna sig mannen.

Utifrån tjejernas tidigare svar tror vi oss kunna se att deras svar, på att det inte är okej att ha sex mot sin vilja, kan bero på att de som tjejer lättare känner sig "tvingade" till sex då, som de tidigare tagit upp, killarna ofta lyckas tjata sig till

sex. En annan faktor till att de som tjejer kan känna sig tvingade till sex kan vara att de i vissa lägen kan känna att de inte har något val då de tror att detta är enda sättet för dem att behålla killen. Då de båda grupperna tidigare tog upp att tjejer ofta har sex med killen för att han inte skall lämna henne.

Medan killarna enligt genussystemets teori väldigt länge varit det överordnade könet och på så sätt är vana vid att vara de som får sin vilja igenom. Utifrån detta kan vi anta att man som kille inte känner sig tvingad i samma utsträckning som tjejerna kan göra då killar, som informanterna tidigare tog upp, uppfostras att göra och vara som de vill, medan tjejer fostras att anpassa sig. Alltså om killarna verkligen inte vill så säger de nej utan att tveka.

Vi tycker oss se att det råder en stark uppfattning i de båda grupperna att mannen är den dominanta i det sexuella spelet. Det är vanligare att tjejer har sex mot sin vilja, vilket vi ser som ett tecken på att man som tjej sätter mannens vilja framför sin egen. Vilket kan förklaras utifrån genussystemet med att mannen är normen och det är normen man skall rätta sig efter. Vi kan se kopplingar mellan dessa tankar och både teorin kring genussystemet samt med den Viktorianska synen på det manliga och kvinnliga.

Trots att vi uppfattar detta som den starkast rådande uppfattningen bland våra informanter tycker vi oss ändå kunna se en vilja att motsätta sig dessa normer och förväntningar.

Vi tycker oss kunna se en viss ambivalens hos tjejerna och killarna i våra fokusgrupper, då de vill slå sig fria från det rådande genuskontraktet men samtidigt kräver normen att de skall vara dess följeslagare, då de inte vill hamna utanför normen för vad som uppfattas som kvinnligt/manligt.

6.5 Slutkommentarer från informanterna

Tjejernas slutreflektioner kring ämnet visade på att det faktiskt sker eller har skett även hos några av dem själva att de någon gång har haft sex mot sin vilja. Vi vet inte orsaken som kan ha legat bakom just dessa tillfällen och det kanske inte de själva vet heller då det framkom att detta är ett ämne de inte tidigare diskuterat eller tänkt på. En tjej påpekade dock att man nu efter att man pratat kring det kanske har mer pondus inför nästa gång man inte vill ha sex.

"fast om man tänker efter så kanske man har upplevt det själv även fast det inte skulle komma på tanken egentligen..."

"det känns som att det e bra att prata om det också för att nu kanske man e ännu mer såhär, inför nästa gång kanske man har ännu mer pondus eller nånting faktiskt."

Även killarna tog upp att detta var ett ämne de tidigare aldrig funderat eller reflekterat kring. Däremot framkom det att det även hos killarna förekommit att de haft sex mot sin vilja, dock verkade inte lika många av killarna vara bekanta med det som hos tjejerna. Kanske kan just bristen av uppmärksamhet i detta ämne vara en orsak till att färre av killarna höll med om att detta var vanligt, eller så kanske det helt enkelt inte är lika förekommande hos killar som hos tjejer. Ytterligare en tanke vi fick var att det kunde vara så att det i killgruppen ändå rådde en viss norm, att man som kille alltid ska vilja ha sex och har man då haft sex mot sin vilja kan det vara ett tecken på omanlighet. Dock verkade killarna hyfsat öppna inför varandra då det framkom att det faktiskt sker/ har skett bland några i gruppen.

7. Slutdiskussion

I detta kapitel framför vi våra egna tankar och diskussioner kring det material vi har fått fram i denna studie.

I vår studie har vi kommit fram till att historien har en stor påverkan till det vi ser i samhället idag. Trots att vi själva kanske ser oss som individer som själva påverkar vad vi ska tycka och tänka märker vi att vi har stora influenser i våra tankar från tider långt långt tillbaka i historien. Genom vår studie har vi ställt oss frågan varför tjejer har en mer hämmad sexualitet än killar? Finns det idag någon riktig orsak till att det ser ut såhär eller lever vi kvar i historiens sexualhämmande som grundade sig på bland annat överbefolkning och missnöje med många utomäktenskapliga barn? För så som vi ser det finns det idag många hjälpmedel till att minska exempelvis antalet oönskade graviditeter. Istället för att minska kvantiteten på det kvinnliga sexet finns det idag möjligheten att använda sig utav exempelvis p-piller, kondomer och dessutom en möjlighet till abort. Vi kan inte komma på en enda förnuftig orsak som idag legitimerar det ovan nämnda ålderdomliga tankesätt. Intressant att veta tycker vi skulle vara om de nämnde uppfinningarna lett till en tankeförändring i samhället eller om vi faktiskt lever i en oförändrad oförnuftig värld?

I våra intervjuer blev vi förvånade när tjejerna sa att de tyckte att man borde ha känslor för den man har sex med. Vår förvåning bestod i att vi trodde att detta var ett tankesätt som faktiskt var påväg bort. Möjligtvis kan det bero på att vi själva är några år äldre och därmed ändrat tankesätt eller så kanske det kan vara så att vår socionomutbildning påverkat oss i vårt synsätt. Om orsaken skulle vara det senare anser vi att detta är ytterligare ett exempel på där vi inte kan se någon annan förklaring än historien till varför det idag ser ut som det gör.

En slutsats däremot som vi nu i efterhand kan dra är att tjejerna och killarnas bilder av de båda könens sexualitet överensstämmer rätt bra med varandra. Vi kan också se att de båda grupperna faktiskt ställer sig frågande till varför det ser ut som det gör och att det i vissa fall finns en önskan om förändring. Vilket i sin tur gör att vi tror att möjligheten till förändring är stor, då de båda grupperna är medvetna om hur det ser ut och genom att flera nu kan läsa vårt resultat och få reda på att åtminstone dessa tjejer och killar är inställsamma till vissa förändringar.

I våra resultat ser vi också ett övergripande tema som sträcker sig genom våra tre benämnda teman och detta är ambivalensen. Tjejerna kämpar med hur de ska vara: sexuella – asexuella eller något däremellan och var går gränserna? Kampen mellan att varken betraktas som en torris men inte heller en hora. De velar också i tankarna om de ska göra sin manliga partner nöjd eller om de först och främst bör tänka på sig själva, sin egen vilja. Killarna däremot verkar vid första anblicken vara nöjda med sina sexuella möjligheter, men vi kan se en tendens till en tyngd av att behöva försvara sin manlighet. Det finns också en önskan om att inte

behöva känna den ensamma pressen i att vara den som ska vara initiativtagaren, utan delar mer än gärna med sig av detta till tjejerna. Vi ser också att även killarna har orsaker till att vara ambivalenta till i vilken grad de ska uttrycka sin sexualitet. Ska de ha mycket sex för att få status i kompisgänget eller desto mindre för att ha större möjlighet till ett seriöst förhållande med en tjej?

Utifrån vad våra informanter uttrycker är sexualiteten idag svår att som ung förhålla sig till, som vi uppfattar det är det svårt att göra "rätt". Vi menar på att alla dessa normer och förväntningar man som ung tjej och kille har på sig idag bidrar till att skapa en stor ambivalens hos dagens unga då det är nästintill omöjligt att veta vilken norm eller förväntning man skall förhålla sig till för att göra "rätt". Vi funderar också mycket kring hur dagens jämställdhetssyn påverkar ambivalensen. Är detta en orsak till att de inte vet vilket sätt som är "rätt"? Det finns ett tryck från samhället att vi ska vara jämställda, detta borde som vi tog upp i inledningen även innesluta sexualiteten, så om man som kvinna följer detta borde man stå på sig, man borde få lov att ha lika mycket sex som en kille utan att för den delen bli kallad hora. En kille borde också få slippa kraven på att bevisa sin manlighet, och istället själv i sin egen takt och vilja till kvantitet få utveckla sin sexualitet. En tjej bland våra informanter förmedlar denna tanke genom att påpeka att man först och främst faktiskt borde tänka på sig själv. Men vi ser också i vårt resultat och i många andra studier att detta tankesätt inte helt har slagit igenom. Vi anser att det nu blivit en kamp mellan dagens jämställdhetstrend och det sedan länge fasta genussystemet och kontraktet i samhället. Detta kan enligt oss vara en faktor till att det idag för unga tjejer och killar kan vara svårt att förhålla sig till hur man bör bete sig.

Tanken slår oss dock om vad som kan göras för att lätta på denna situation. Hur man kan minska hämmandet av sexualiteten hos tjejer och minska kravet på att man som kille ska vara den mest sexuella. Här väckte informanterna en tanke hos oss då de i slutet av respektive intervju uttryckte att ämnet "*sex mot sin vilja*" var något de aldrig tidigare diskuterat eller reflekterat kring. Så som vi uppfattade det startades en del tankeprocesser hos var och en av dem, enbart genom att vara delaktiga i vår intervju. En av tjejerna uttryckte det såhär:

"Det känns som att det är bra att prata om det också för att nu kanske man har ännu mer pondus inför nästa gång faktiskt."

Därmed tror vi att det hade kunnat underlätta för unga om man pratade om sexualitetens svårigheter i exempelvis skolan. Där tas det redan upp mycket om mannen och kvinnans biologiska delar, det tas även upp om det praktiska i den sexuella relationen, men bevisligen missas det att tas upp om en del känslor och svårigheter som man stöter på i sin väg mot att utveckla sin sexuella identitet. Vi menar alltså på att det hade behövts talas mer om svårigheterna man som tjej och kille kan stöta på och diskutera kring detta redan i skolan för att motverka att dessa normer kring tjejer och killars sexualitet skall fortsätta ha ett så pass starkt fotfäste som det enligt våra informanter har idag.

Då våra informanter förklarade att sex mot sin vilja inte var något de tidigare funderat eller pratat om bekräftar de vår tanke vi beskrev i inledningen, att detta och därmed också den sexuella jämställdheten är ett ämne som det talas alldeles för lite om. Som vi även beskrev i inledningen anser vi att det talas mycket och ofta om jämställdheten mellan män och kvinnor på arbetsmarknaden och att vi på

denna punkt anser att vi i Sverige ändå har kommit en bra bit på vägen. Då uppmärksammandet av jämställdheten på arbetsmarknaden har lett till att det, enligt oss, blivit mer jämställt, tror vi att om man hade talat mer och öppet om den sexuella jämställdheten hade även det i sin tur kunnat leda till att det blivit mer jämställt i den sexuella relationen mellan en man och kvinna.

Samtidigt som vi förespråkar en jämställdhet ställer vi oss också frågan ifall vi i alla lägen vill ha en jämställd sexualitet? Kanske är det bekvämt för tjejer att låta killarna "göra jobbet" och ha pressen att ta initiativ, men kanske det ibland också kan finnas en vilja till att ha de olika maktpositionerna (underlägsen respektive överlägsen) i den sexuella relationen? Det finns dem som leker med jämställdheten i den sexuella akten genom rollspel, vi frågar oss då var denna önskan kommer ifrån, finns det bitar av den inom oss alla? Oavsett om det i dessa lägen är en man eller kvinna som har makten, så antar vi att spänningen ligger i att den ena parten har kontrollen och att den andra är mer maktlös. Kanske vi i vissa situationer vill ha möjlighet att kunna gå in i men även ur dessa jämställdhetsroller och att detta i sin tur omedvetet leder till att vi motarbetar oss själva i vårt samhälles jämställdhetsarbete?

Slutligen har vår uppsats resulterat i att vi ställt oss frågan varför det är så svårt för många att säga nej. Vi själva tror inte att detta fenomen endast gäller i sexuella relationer utan att det är något som präglar flera olika områden i ens liv. Vi skulle tycka att det vore väldigt intressant att forska vidare i denna fråga, då vår tolkning är att det är mer okej att såra sig själv än att såra någon annan.

7.1 Förslag till vidare forskning

Samtliga frågor som vi ställt oss i diskussionen skulle vi ha tyckt vara intressant att bygga vidare på och försöka besvara. Intressant vore också att ta reda på vad som skulle kunna göras för att öka killar och tjejers möjligheter till en friare sexuell utveckling och därmed en ökad jämställdhet. Några mer konkreta förslag på hur man skulle kunna utveckla just vår studie är exempelvis att ha en annan målgrupp. Att istället vända sig till vuxna i exempelvis åldern 30-40 år. Detta för att se vilka likheter och skillnader det finns mellan deras och ungdomars syn på sexualiteten, samt om vårt resultat kring sexualiteten är ett tonårsfenomen eller om det är ett fenomen som även återfinns hos äldre människor. Vi tycker även att det hade varit intressant att göra en liknande undersökning med icke heterosexuella, för att se om deras bild av sexualitet samt sex mot sin vilja skiljer sig åt från våra informanternas.

8. Referenslista

- Ambjörnsson, Fanny (2003): *I en klass för sig*. Stockholm: Ordfront
- Andersson, Hans (2008): *Spelets regler*. Umeå: Boréa
- Bryman, Alan (2011): *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber
- Burr (2003): *Social constructionism*. London: Routledge
- Codex: *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning* <http://www.codex.uu.se/texts/HSFR.pdf> (2011-11-12)
- Connell, R.W. (2003): *Om genus*. Göteborg: Daidalos AB
- Expressen (2010): *Tre av fem har haft sex mot sin vilja*.
<http://www.expressen.se/sex/1.1910452/tre-av-fem-har-haft-sex-mot-sin-vilja>
(2011-11-14)
- Freud, Sigmund (2002): *Sexualiteten*. Stockholm: Natur och kultur
- Gemzöe, Lena (2002): *Feminism*. Stockholm: Bilda
- Helmius, Gisela (2000): *Manus för mognad: om kärlek, sexualitet och socialisation i ungdomsåren*. Mimers brunn: Sala
- Hirdman, Yvonne (2007): *Gösta och genusordningen*. Stockholm: Ordfront
- Historia2 (2009): *Kön, sex och modernitet, 1750-1950*
http://historia2.se/index.php?option=com_content&view=article&id=111:6-koen-sex-och-modernitet-1750-1950&catid=36:genus-makt-koen-och-sexualitet-i-historien&Itemid=137 (2011-11-09)
- Kvale, Steinar (2009): *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur
- Tikkanen, Ronny/Abelsson, Jonna/Forsberg, Margareta (2011): *UngKAB Kunskap, attityder och sexuella handlingar bland unga*. Göteborg: Intellecta Infolog
- Regeringskansliet (2011): *Mål och budget för jämställdhetspolitiken*
<http://www.regeringen.se/sb/d/2593/a/14257> (2011-11-16)
- Tolman, Deborah L. (2002): *Dilemmas of desire*. Cambridge, MA: Harvard University Press
- World Economic Forum (2010): *Global Gender Gap Report*
<http://www.weforum.org/s?s=gap+index> (2011-11-16)

9. Bilaga

9.1 Intervjuguide

1. Tror ni att det är vanligt att unga idag har sex mot sin vilja?
2. Tror ni det är vanligast bland killar eller tjejer? Varför tror ni att det är så?
3. Varför väljer man att gå med på att utföra sexuella handlingar trots att man inte vill?
4. Tror ni att det är skillnad på orsak till varför tjejer respektive killar har sex mot sin vilja? I så fall, hur ser detta ut och varför?
5. Är det okej att ha sex mot sin vilja?
6. Finns det situationer där det är mer eller mindre okej att ha sex mot sin vilja? Vilka i så fall?
7. Något att tillägga? Hur ser ni på ämnet?